

VIEŅYBĒ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 39 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. SPALIO (OCTOBER) 13 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Rašytojai pagerbia poetą Kl. Jurgelionį. Rašytojas Alg. Gustaitis (dešinėje) Iteikia dovaną - lietuviškų dainų knygą senosios kartos poetui - romantikui Kl. Jurgelioniui, pas jį atsilankiusių Los Angeles rašytojų vardu. Kl. Jurgelionis beveik vienmetis su Vieniube, (gimęs 1886 m. sausio 1 d.) dabar gyvena savo namuose Riverside, Calif.

L. Kančausko nuotrauka

Dabar

Mūsų bendradarbis A. Šakys norėtų žinoti "kas paskatino steigti" Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

Į šį klausimą gali padėti atsakyti Vieniubė Lietuvninkų, kuri 1886 m. rugpiučio 4 d. kreipėsi į "lietuviškų draugysčių" prezidentus, ragindama juos "ant pirmutinio susirinkimo" savo nariams aiškinti "reikalą susivienijimo visų katalikiškų draugysčių..."

Tas atsišaukimas buvo paskelbtas 11 dienų prieš Jono Šliupo iniciatyva šaukiamą seimą Shenandoah, Pa., kur taip pat buvo svarstomas Amerikos lietuvių susivienijimo steigimo reikalas.

Kadangi Jonas Šliupas, prieš atvykdamas į Ameriką, kurį laiką redagavo Prūsiose leidžiamą Aušrą, tai iš dalies galima sutikti su A. Šakio teigimu, kad SLA steigimas buvo "paskatintas aušrininkų."

Bet tik iš dalies, nes tam seimui, įvykusiam 1886 m. rugpiučio 15 d. Shenandoah, Pa., lietuvių susivienijimo idėjos dar nebuvo lemta įgyvendinti.

Bet "aušrininko" Šliupo pastangos ta kryptimi turėjo neabejotinos įtakos Vieniubės Lietuvninkų leidėjui Juozui Paukščiui, "kurio storone" 1886 m. lapkričio 22 d. Plymouth, Pa. buvo įsteigtas "lietuviškų draugysčių susivienijimas".

Aprašydama kalbas, pasakytas tame seime, Vieniubė Lietuvninkų tada taip bylojo:

"Ant galo Juozapas Paukštis, išduotojas Wienibes Lietuwniku, per

Juozas Tysliava

kurio storone tas broliškasis susivienijimas liko padaritas, išgulde artykulius ka kyszasy Susivienimuj Draugistiu Lietuwiszku ir po tam likos pastanawitos prowos."

Tai ir buvo pradžia dabartinio SLA. Beje, pirmasis SLA "jeneralnas sekretorius", kaip žinoma, buvo Vieniubės Lietuvninkų leidėjas Juozas Paukštis.

Su naujų ir net senų valstybių priėmimu ar nepriėmimu į Jungtines Tautas dabar vyksta "komedija be pinigų".

Yra, mat, tokios dvi didelės bet gyventojų atžvilgiu apytuštės valstybės, tai - Mauritanija Afrikoje ir Mongolija Azijoje. Pirmoji turi pusę milijono gyventojų, o antroji - visą milijoną.

Dėl šių dviejų lekiančio smėlio kraštų atstovavimo Jungtinėse Tautose dabar ir ginčijamasi. Sovietai sako: jeigu jūs balsuosite už Mongolijos priėmimą, tai mes balsuosime už Mauritanijos...

Tuo tarpu Formozos atstovas, kuris Jungtinėse Tautose kalba visos Kinijos vardu, sako, kad Mongolija yra Kinijos dalis ir todėl jis priešingai jos priėmimui.

Bet, kita vertus, jeigu Mongolija yra Kinijos dalis, tai Kinija, kurią savo laiku Džingis Kanas buvo užkariavęs, galėtų būti ir Mongolijos dalimi...

Mukelta (4 psl.

Pavojingiausias laikas sako Kennedy

Prezidentas Kennedy mano, kad Vakarai netrukus turės vienaip ar kitaip apsispręsti dėl Berlyno ir Vokietijos, nors jis nesitiki greito susitarimo su Sovietais. Anot jo, mėnuo laiko praėjo besikalbant su Sovietais, bet iki šiol - jokios pažangos. Vienintelis džiuginantis reiškinys, sako prezidentas, tai - kad Sovietai ir toliau linke tartis. Tuo pačiu kartu prezidentas Kennedy neslepia savo susirūpinimo ir dėl Azijos - Pietų Vietnamo, kurį dabar atakuoja komunistų partizanai.

Prezidentas Kennedy yra nusistatęs ir toliau tartis su Sovietais. Vakarų valstybės, anot prezidento, turės pačios apsispręsti. Bet jeigu reikėtų imtis karo priemonių, sako prezidentas, tai Jungtinės Valstybės yra pasiryžusios ginti ir jų interesus.

Prezidentas Kennedy tikisi, kad Jungtinės Valstybės, ginčydamos savo ir Vakarų valstybių interesus, galės išvengti karo, nors, anot jo, "mes gyvename patį pavojingiausią laiką visoje žmonijos istorijoje."

Pasaulyje

- Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministeris Heinrich von Brentano pareiškė, kad jo vyriausybė yra pasiryžusi tartis su Rytų Vokietija.

- Chruščiovas pakartotinai reikalauja atitraukti ginkluotą jėgą iš Europos, kaip sąlygą dabartiniam Berlyno ginčui išspręsti.

- Olandijos užsienio reikalų ministerija įsakė dviem Sovietų ambasados tarnautojams aplieisti kraštą. Tai įvyko po incidento dėl vienos turistės, norėjusios likti Olandijoje, bet paskutinę minutę pakeitusios savo nuomonę.

- Prezidentas Kennedy atmetė komunistinės Kinijos užsienio reikalų ministro maršalo Chen Yi pasiūlymą tartis su Pekino valdžia.

- Ryšium su Berlyno krize, JAV gynybos departamentas nutarė pasiūsti į Europą dar 10,000 kariuomenės.

- Gen. Maxwell D. Taylor, kaip prezidento Kennedy specialus karo atstovas, slunčiamas į Pietų Vietnamą organizuoti Amerikos pagalbą su komunistų partizanais.

- Naujoji Sirijos valdžia pasiūlė projektą Arabų Valstybių federacijos, kurioje kiekviena valstybė būtų suvereninė.

Palangos riuo...

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

L. Kančausko nuotrauka

Los Angeles Tautinių šokių grupės "Žilvitis" vadovė D. Vabeliūnaitė Tarptautinio Instituto metinėje šventėje publikai aiškina mūsų tautinių šokių reikšmę.

ANTROSIOS DAINŲ ŠVENTES CHORISTAI "KALTINAMŲJU SUOLE". JIE TURI GRAŽINTI NET GAUTĄ AVANSĄ KELIONĖS IŠLAIDOMS. TAIP NULĖMĖ Į ŠVENTĘ NEVAŽIAVUSIEJI.

Antrosios dainų šventės atgarsiai, čia vėl gana garsiai nualdėjo kai kieno širdyse ir... ptinginėse. Ypač tų "aidų" buvo paliesti šv. Kazimiero parapijos choro dalyviai, vykusieji į dainų šventę. Tokių choristų iš Los Angeles buvę apie 25.

Kaip žinome, šventės rengėjai žadėjo choristų kelionės išlaidų dalį padengti. Nežinau kaip buvo padaryta su kitais choralais, bet čia, sakoma, vienuoliam kaliforniečių chorui dalis jo kelionės išlaidų buvę perduota choro vadovybei. Choro kasoje buvo likę 600 dolerių iš pirmosios dainų šventės. Ta suma kaip tik ir sudarėsi pagrindą antrosios dainų šventės kelionėms ir pinigų fondui. Nuotaikos ir perspekty-

vos ypač buvo geros, kai parapijos rengtos Lietuvos Dienos metu klebonas J. Kučingis choro pirmininkui A. Raulinaitiui viešai ir iškilmingai scenoje įteikė 500 dolerių čekį, pabrėždamas, kad tai skiriama tiems choristams, kurie vyks į Chicago dalyvauti dainų šventėje. Vadinas, klebonas, kaip retai kur, tuo savo čekiu pabrėžė ne tik padėką parapijos choristams, bet ir moralinę paramą šventės rengėjams, skatinamas juos dalyvauti. Be to, prieš parapijos rengtą Lietuvos dieną, choras buvo surengęs savo balų, kurio pelnas taip pat turėjo būti skirtas choristų kelionės išlaidoms. Kaip dabar paaiškėjo, jo ballaus pelno tik pusė teko kelionės išlaidų fondui.

Los Angeles Tarptautinėje šventėje lietuviai šoka "Malūnų", kuris sužavėjo 40 tautų atstovaujančią publiką.

MARKET CAFE, INC.

BARAS IR RESTORANAS
Eronius Masevičius ir Vincas Kezenius, sav.
1120 HOLLINS ST. BALTIMORE 23, MD.
Tel. MU 5-9623

Los Angeles choristai, dauguma važiuosiu automobiliais, ir tik keli lėktuvais, gavo, kurie prašė, avanso iš choro valdybos, kelionės išlaidoms. Apskaičiuojama, kad Los Angeles choristams kelionė į Chicago ir atgal turėtų būti atlyginama maždaug po 160 dolerių kiekvienam. Buvo manoma, kad bent pusė tokių išlaidų bus tikrai padengta.

Ir štai, kai šventė jau nurašinėjama į išlaidų kultūrinę įvykių praetį, kai rytuose ir vidurvakariuose ginčijamasi, net dėl dviejų komitetų egzistencijos ir kompetencijos, tai čia dėl tos pačios šventės įvykių labai neramus susirinkimas prie Ramlojo vandenyno.

Šlomis dienomis įvyksta me šv. Kazimiero parapijos choro susirinkime buvo nubalsuota — nulemiant šventėje nedalyvavusių choristų balsais — kad iš Los Angeles į antrąją dainų šventę vyksieji to choro nariai, gavę avanso kelionės išlaidoms, ne tik negali gauti papildomų priedų, bet dar turi gražinti ir gautą tam reikalui avansą.

Svarstant tų sumų padalinimą kelionės dalyviams, buvo pasisakyta teigiamai. Bet paskui prieš pasisakė ir choro pirmininkas Alg. Raulinaitis, ir choro vadovas muz. Br. Budriūnas, nurodinėdami, kad chorui esą reikalingi pinigai kitiems reikalams, kaip plokštelių išleidimui ir t.t. Ypač, esą, Br. Budriūnas pasisakė prieš betkoks kelionės išlaidų mokėjimą. Jis net išbaręs vykusius, sakdamas, kad kai kurie choristai išvažiavę iš Los Angeles labai anksti, kaž kur važinėję, net neatvykę į generalinę repetitiją, netaip jau daug ta kelionė jiems kaštavusi ir t.t.... Po tokių važlavusių stulbinančių kalbų iš vadovybės pusės, atsirado labai garsiai kalbančių ir iš kitų choristų — į šventę visai nesirengusių važiuoti. Iš tokių pusės buvę pareikšta, kad važlavusieji turėję asmeniškai malonumo dalyvauti ne tik kelionėje bet ir pačioje šventėje. O dabar, esą, norima pasipelninti... Vienas atvykęs iš rytų ir visai neseniai įsijungęs į chorą, irgi "spyrė pallegusiam lūtui į šlaunį" sakdamas: "... Nesuprantu, kaip vykusieji gali norėti kelionėms, nes jei aš būčiau galėjęs važiuoti, būčiau apsimokėjęs ne tik kelionės išlaidas, bet dar kokius 300 dolerių būčiau paaukojęs pačiam šventės rengimo komitetui..." Pasigirdo balsų, kad esą tas ne lietuvis, kuris kultūrinį darbą dirba už atlyginimą...

Vienas iš tų losangellečių choristų, vykusiu į dalyvavusių toje dainų šventėje sako: Mes po tokių kalbų pasijutome kaltinamųjų suolo... kad dalyvavome dainų šventėje...". O to "kaltinamojo akto" autorių tarpe matome ir Br. Budriūną, choro dirigentą, taip pat ir choro pirmininką Alg. Raulinaitį. Jie ir nulėmė balsavimą: gavusieji kelionės išlaidoms avansą turi gražinti choro kason, o tai susidarys apie 1,000 dolerių. Vadinas, visos tam reikalui sudarytos pajamos, įskaitant klebono kun. J. Kučingio 500 dolerių čekį ir puikias pastangas padėti choristams dalyvauti toje šventėje, uždaryta choro kasininko knygoje.

Istoriniai Lietuvos dokumentai šviesos paveiksluose

Prof. dr. K. Alminas (Loyola universitete — Culver City, Cal., dėstęs vokiečių ir rusų kalbas, 1958 m. lankydamasis Vokietijoje, Italijoje ir Vatikane, nufotografavo daug istorinių dokumentų, bylojančių apie mūsų tautos ir valstybės praetį. Kai kurie dokumentai byloja apie tuolaikinius Lietuvos valdovų susitarimus ar pasitarimus su karaliais ar popiežiais prieš daugiau kaip 500 metų... Tokių dokumentinių nuotraukų dr. K. Alminas yra padaręs virš poros tūkstančių. Būdingesnius dokumentus, specialiu aparatu, jis pademonstravo Los Angeles Dailių Menų Klubo susirinkimo proga, Lukščių rezidencijoje, Santa Monica, Cal., spalio 7 d.

Susirinkime dalyvavo prof. M. Biržiška, rašytojas Švaitas, Mickutė — Mitkienė, Tinnis, Alė Rūta, Algirdas Gustaitis, Jurgis Glauša (kuris yra vienas iš šio klubo steigėjų, bet dabar nėra jo nariu ir yra įstelgęs Lietuvos Kultūros Klubą) ir visa eilė kitų klubo narių bei kviestinių svečių. Dailių Menų Klubo pirmininkas Alg. Gustaitis sekančiam periodui (maždaug porai mėnesių) savo pareigas perdavė naujai pirmininkei Alėi Rūtai.

Beje, senajam pirmininkui Alg. Gustaitiui (Br. Railai pasiūlius) nuosirdžiai riktelta "valio" už jo pastangas išrūpinant Lithuania Drive vardą vienai Granada Hills miesto gatvių.

Po dr. K. Almino pranešimo ir dokumentų demonstravimo ir oficialiosios dalies, klubo nariai ir svečiai, prie ponios Lukšienės gausiai apkrauto puikio vaizdų stalo pasnekesius ištesė net iki po vidurnakčio.

INDIJOJE VOS NEŽUVO ALGIRDAS GLAZĖ

Vienybietis Algirdas Glazė, kurio sveikinimus iš Japonijos esu perdavęs praėjusiam Vieniybės nr., dabar rašo jau iš New Dehli, Indijoje. Siųsdamas linkėjimus Vieniybės skaitytojams iš Indijos, Algirdas Glazė pirmiausia pastebi, kad "...bemaž ko neat-sisveikinome su šiuo pasauliu. Mūsų lėktuvas pateko į tokią audrą, kad jau retas kuris iš keleivių turėjome vilties dar gyvi pasiekti žemę. Bet viskas baigėsi laimingai..."

Aple pačią Indiją Algirdas sako: "...kiekvienas Kiplingo žodis apie Indiją yra tiesa. Čia yra toks kraštas, kur tūkstančiai vaizdų telpa mažiausiam žemės plote; čia šventosios karvės, čia ubagai ir išbadėję vaikai, čia turuoliai ir visokie magikai, prie šventyklų mirštantys žmonės, Indija, su 450,000,000 gyventojų sutelpa vos porą kartų didesniame žemės plote negu mūsų T. kas... New Dehli gali pastebėti didelę pažangą civilizacijoje... Bet bendrai — vargas ir skurdas kur tik užmatai"... Nežiūrint to, sako Algirdas Glazė, Indija vistiek yra pats idomiausias kraštas pasaulyje...

Daugiau iš Kalifornijos - 9 psl.

P. P. Dargis, SLA prezidentas, spalio 21 d. vyksta į St. Catharine, Ont., Kanadoje, kur vietos SLA kuopa minės savo organizacijos 75 metų sukaktį. Tokiame pat minėjime P. P. Dargis dalyvaus ir kalbės šį sekmadienį Chicagoje.

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMU IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4** % I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/4 % specialaus).

3 1/2 % per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO DIENOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS.

Užekite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK
"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office:

539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Nuo pirm. iki penktadienio
9 v. r. - 3 v. p. p.

Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v.
PResident 3-7000

Broadway Office:

135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo antradienio iki penkt.
9 v. r. - 3 v. p. p.

Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v.
STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Lietuviškoje Chicagoje

Albertas Burokas, čikagietis. JAV kariuomenės narys, žuvo Vakarų Vokietijoje. Mirties priežastis dar nežinoma.

Audra Kuzmaitė, velionio dr. Kuzmos duktė, tragiškai žuvo žaisdama degtukais. Apdegusi ir nuvežta į šv. Kryžiaus ligoninę mirė spalio 5 d. Audra buvo 3 metų amžiaus. Su ja žaidęs berniukas W. Plant, 4 metų rastas negyvas.

Keistiūčio Klubo auksinės sukakties minėjimas įvyko spalio 6 d. Hollywood salėje, dalyvaujant nariams ir svečiams.

Inž. M. Ivanauskas renka medžiagą Pietų Amerikos lietuvių radijo valandėlėms, į garsines juostas įrašydamas įvairių mūsų visuomenininkų ir kultūrininkų kalbas.

A. Škėmos ir kitų tragiškai žuvusiųjų paminėjimo akademija ruošama gruodžio 2 d. Jaunimo centre.

LB Spaudos mėnesio atidaryme, spalio 14 d. bus išstatyta apie 1,000 eksponatų iš tremties spaudos.

M. Paukštieņė išrinkta ALRK moterų sąjungos 29-tojo seimo rengimo komisijos pirmininke.

M. M. Adorata, šv. Kazimiero seserų gener. viršininkė, išvyko spalio 4 d. į New Yorką, iš kur vyks į Argentina ir Braziliją vizitavimo reikalais.

Kun. Sugintas už rugpiūčio mėnesį Chicagoje yra surinkęs 1,120 dol., kurie yra pasiūsti Vasario 16. Punsko ir Saležiečių gimnazijoms.

J. Pyragas iš Vokietijos atsiuntė Lietuvų Archyvu Chicagoje 454 svarus istorinės medžiagos.

Ona Sadūnienė išsijungė į talKininkų eiles tvarkyti Lietuvų Archyve gautąją istorinę medžiagą.

Dr. G. Labokas, Loyolos universiteto lektorius, Chicagoje šv. Kryžiaus ligoninėje gydotajams skaitė paskaitą apie kraujavimą neštumo metu.

Dail. A. Tarošaitienės kūrybos paroda Čiurlionio galerijoje buvo verta dėmesio, ypač jos lietuviški drabužiai, kilimai ir tapyba.

Tremties spaudos paroda ruošama spalio 14 d. Jaunimo centre.

St. Butkus, Kario redakt. pavaduotojas, Lietuvų Archyvu prisuntė keliolika vertingų istorinių daiktų.

D. Šantaraitė spalio 2 d. baigė medicinos technikos akademiją ir gavo laboratorijos ir X-ray technikos diplomą.

H. Garbaliuskienė iš Australijos (Adelaidės) atvyko į Chicago aplankyti giminių ir bičiulių.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Chicago skyriaus spaudos balijuje. Vincas Kazlauskas (garbės vietoje), i kairę nuo jo Miss Lithuania - Genė Antanaitytė ir R. Antanaitytė (Miss Lithuania sesuo). Į dešinę nuo Kazlausko: V. Antanaitis (Miss Lithuania brolis), jo viešnia A. Sakevičiūtė, Vytautas Zalatorius - žurnalistų valdybos pirmasis vicepirmininkas ir Birūtė Zalatorienė, praėjusių metų spaudos baliaus karalienė.

KAS TAS KRIVULĖS KLUBAS ?

Krivulė - buvusių Lietuvos policijos tarnautojų klubas. Tai yra naujų ateivių organizacija, kuriai priklauso buvę Lietuvos nepriklausomybės laikais įvairios rūšies ir įvairaus rango policijos pareigūnai bei tarnautojai, pradedant departamentu direktoriais, baigiant civiliais poli-

cininkais. Klubas įsteigtas 1955 m. Chicagoje. Jo veikla yra kol kas Chicago miesto ir jos priemiesčių ribose. Praktiškai klubas rūpinasi patekusių į vargą ir skurdą buv. policijos tarnautojų ir jų šeimų, likusių Vakarų Vokietijoje sanatorijose bei ligoninėse, šelpimu; taip pat talkininkauja Lietuvos vadavimo darbe ir dalyvauja visuomeniniame bei kultūriniame veikime.

Krivulės klubas, kaip karinio pobūdžio organizacija veikia ir tvarkosi pagal savo įstatus ir yra vadovaujama dažniausiai senų veteranų karių, buvusių policijos eilėse. Klubas tebeauga narių skaičiumi. Klubas palaiko visas tas tradicijas, kurios buvo Lietuvos policijos korporacijoje. Jis tradiciniai švenčia savo globėjų Angelių sargų šventę ir mini policijos įsisteigimo sukaktį.

Spalio 8 d. Chicagoje, Jaunimo centre, klubas atšventė savo korporacijos Angelių Sargų šventę, paminėjo 43 m. policijos korporacijos įsisteigimo sukaktį su iškilmingomis (už mirusius ir žuvusius policijos tarnautojus) pamaldomis bei posėdžiu. Minėjimo metu Lietuvos milicijos veteranas, buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris karininkas Povilas Dirkis, skaitė tai dienai pritaikyto turinio paskaitą. Buvo pagerbti mirusieji ir žuvusieji. Pasibaigus oficialiajai daliai, buvo išklausyta senųjų valdybos narių pranešimai ir išrinkti nauji. Nauja klubo valdyba yra sekančios sudėties: Povilas Dirkis - pirm., Ant. Kiesylis vicepirm., Juozas Bernotas sekret., Jonas Puleikis - išd., ir St. Paulauskas - kultūros vadovas.

Susirinkimui pirmininkavo Jonas Šaučiūnas, sekretoriavo Jonas Puleikis. Susirinkimas buvo gausus ne tik nariais bet ir svečiais, iš kurių ryškesni - Jonas Talalas, buv. prokuroras, Br. Kvyklys, buv. Policijos žurnalo redaktorius, ištisa eilė buvusių policijos vadų ir nuvadų viršininkų.

Susirinkimą sveikino žodžiu gen. Kazys Musteikis, buvęs krašto apsaugos ministeris. P. ERDVYS

Bronius Vasys, ALTS-gos Cicero skyriaus pirmininkas, dėl šiek tiek pašlijusios sveikatos poilsiauja. Tačiau beveik kas savaitę atvyksta į Cicero ir žada pradėti tautininkų žiemos sezono darbus.

Salomėja Narkeliūnaitė buvo LŽS Chicago skyriaus paskaita ir sutiko atvykti parodyti vienos valandos filmą, kuri ji padarė šiemet besilankydama okupuotoje Lietuvoje ir papasakoti savo išpūdžius, atsakyti į paklausimus. Norkeliūnaitės filmas bus rodomas spalio 29 d. Dariaus ir Girėno posto salėje.

Povilas Dirkis spalio 7 d. skaitė paskaitą apie cenzūrą. Tai įvyko iš eilės jau septynioliktąją lietuvių žurnalistų popietėje. Popietei meistriškai vadovavo Vytautas Zalatorius, pirmasis vicepirmininkas. Dirkiui paskaita buvo kruopščiai ir įdomiai paruošta, o svarbiausia - tikinančiai pateikta klausytojams. Buvo įdomu.

Dr. Verbickas, dabartinis ALT Chicago skyriaus pirmininkas, sutiko padaryti Žurnalistų Sąjungos Chicago skyriaus popietėje pranešimą apie ALT tikslus ir jo organizaciją. Išdėmėtina, kad ALT surenkamos aukos kasmet mažėja. Chicagoje yra per tris šimtus įvairių lietuviškų organizacijų. Tą faktą ne daug kas žino.

Inž. Donatas Bielskus yra LB Chicago apygardos įgaliotas surengti literatūros vakarą, kuris įvyks spalio 15 d. Jaunimo Centre. Žada būti įdomus ir aukšto lygio.

Vytautas Zalatorius, Lietuvos Žurnalistų Sąjungos Chicago skyriaus valdybos pirmasis vicepirmininkas, buvo valdybos išrinktas ir sutiko būti išdėdinti (vietoje atsisakiusiojo Valčiūno) ir bendrai tvarkyti mūsų skyriaus finansus. Zalatorius jau turi tuo reikalu kelėtą projektą, kuriuos žada greit pateikti valdybai tvirtinti.

Vincas Kazlauskas, Vienybės skaitytojams pažįstamas teisininkas ir finansininkas, svečias iš Los Angeles, berašant šias eilutes užsuko pas Vienybės korespondentą atsisveikinti - išvyksta "namo" į Kaliforniją. Kazlauskas dar kartą pasigerėjo Vienybės pažanga ir pridūrė, kad jis jau padėjo, ir ateityje dar daugiau padės Vladiui Bakūniui plėsti Kalifornijos skyrių Vienybėje ir, žinoma, dauginti Vienybės skaitytojų skaičių tenai. Atsisveikinant išprašiau iš Kazlausko nuotrauką, kurioje, jis, Chicagoje žurnalistų spaudos balijuje, karalienių stalo viduryje.

Jurgis Kliukas

Daugiau iš Chicago - 9 psl.

Kovojančios Lietuvos minėjimas

Spalio 1 d. Dariaus ir Girėno posto salėje kelios naujų ateivių organizacijos turėjo kovojančios Lietuvos minėjimą. Minėjimas, kaip ir kiekvienas minėjimas, būtų palikęs gražų atsiminimą ir atsiliepiamą, jeigu prezidiumas nebūtų buvęs sudarytas iš repatriantų saugumiečių, cenzorių ir kitų visai nieko bendro neturintų ir neturėjusių nei su 1941 metų sukilimu, nei partizaninėmis kovomis. Ir, be to, kad tas minėjimas nebūtų buvęs sutrukdytas išsisokėlio ramovėno. Minėjimas nebūvo efektingas ir kalbų turiniu. Jurkūno ilga istorinė apžvalginė kalba ir Drungos filosofija apie genocidą, mano manymu, visai nebūvo reikalingos, nes jos tik laiką gaišino ir dalyviams nieko ypatingo neatskleidė. Galima buvo apseiti vien su Propalento apžvalginio pranešimu, nors čia irgi buvo girtasi ir be saiko skiriami nuopelnai aktyvistams.

Dalyvių didžiausias dėmesis buvo, tai gen. konsuliu iteikimas garbės pažymėjimo ir kauniškio Karo muziejuje valstybinis vėliavos ĩnešimas į sceną. Tačiau ir tie du dalykai nublukė: gen. konsulas jautėsi nejaukia tarp neiškių tipų, o vėliava, nors ir pagarbos ženklas, buvo užkišta už nugarų abejotinos garbės vyrų.

Anot to ramovėno, užsokusio ant scenos, - mažiau kalbų, daugiau pagarbos 1941 m. žuvusiems...

Na ir pradėta gerbti mirusieji prie... baro. "Pagerbimas" užsitęsė iki vėlyvos nakties. Po tokio pagerbimo ne vienas iš posto rūmų išrėpliojo keturpėsčias...

Štai kuo garbingų sukakčių minėjimai paverčiami.

P. Erdvys

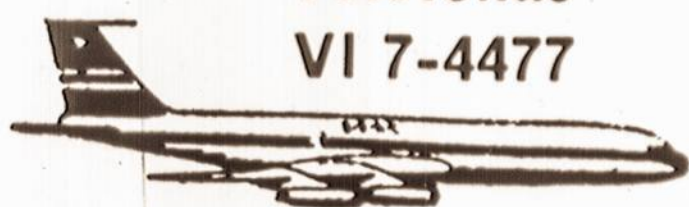

Sofija Barcus, žinoma lietuviškų radijo valandų vedėja, mirė spalio 9 d. šv. Kryžiaus ligoninėje sulaukus 63 metų amžiaus.

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIJETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. iki 5 v. v.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

Dabar

Atkelta iš 1 psl.

Kadangi savo laiku — ir tai, palyginti, nelabai seniai — Formozos sala priklausė Japonijai, tai, pagal Čiang Kai Šeko logiką, ji turėtų būti Japonijos...

Žinoma, jeigu "kas kam priklausė" eisime jieškoti į priešistorinius laikus, kada karaliai ir jų ministrai su botagais rankose ganė gyvulius, tai šis klausimas bus dar sunkiau išsprendžiamas.

Kaip ten bebūtų, bet Mauritanijos ir Mongolijos priėmimo klausimas Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje tebesvarstomas. Kadangi, rašant šiuos žodžius, paaiškėjo, kad Formoza "linkusi nusileisti", tai šio klausimo išsprendimu, atrodo, bus patenkintos ne vien tik Mauritanija su Mongolija, bet ir Jungtinės Valstybės su Sovietų Sąjunga.

Mat, mažieji, atsidūrę tarp didžiųjų, neretai ir nepriklausomi tampa...

Kalbant apie Kolumbą ir jo šventę...

Tais pačiais metais, kai Kristupas Kolumbas su trimis mažais ispanų laivais — Santa Maria, Pinta ir Nina — pasiekė dabartines Bahamų salas, tuo būdu atidarydamas kelius į naująjį, Lietuva jau buvo sena valstybė ir, palyginti, dar gana stipri.

Tais laikais Lietuvoje dar buvo nemažai senų žmonių, kurie atsiminė kunigaikštį Vytautą... Ne nuostabu, kad tais pačiais 1492 metais, kai Kolumbas atrado šį kontinentą, kunigaikštis Aleksandras, Kazimiero Jogelaičio sūnus, lipdamas į Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio sostą Vilniuje, žadėjo laikytis visų Vytauto Didžiojo tradicijų...

Deja, antrojo Vytauto Lietuva nesulaukė. Priešingai, likimas norėjo, kad po trejeto šimto metų, lietuviai kartu su lenkais netektų savo valstybės ir paskui čia kovotų už Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybę...

Bet turėjo praeiti dar daugiau kaip šimtas metų, kad lietuvių pėdsakai Amerikoje būtų pastebimi kartu su kitų Europos tautų ateiviais.

Beje, kalbant apie Europos tautas, sukūrusias naująjį pasaulį, rusai buvo vieninteliai, kurie Ameriką pasiekė ne Kolumbo keliais.

Bet tie patys rusai, kurie čia atėjo per Aliaską, iš dalies ir yra kalti, kad tiek daug lietuvių turėjo apleisti savo tėvynę.

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis wardu Wienibe tarpe lietuwninku, tejp kajp uztekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwiesa kitas perauksztis, ir wysa czesa wajkszczios keliu tejsybes ne-

sziodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale stowosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys suimdamas zagre in rankas, nesidajro, o stowajosi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

J. Jurkūnas	\$10.00
Chicago, Ill.	
A. Kušlis	3.00
Watertown, Conn.	
P. Leveckienė	3.00
Metuchen, N. J.	
O. Jusinas	3.00
Hartford, Conn.	

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojama.

Įs praeities Tavo sūnūs...

* Nemunas ties Zapiszkui tejp nuseke, kad lajwaj wisaj negafi plaukti.

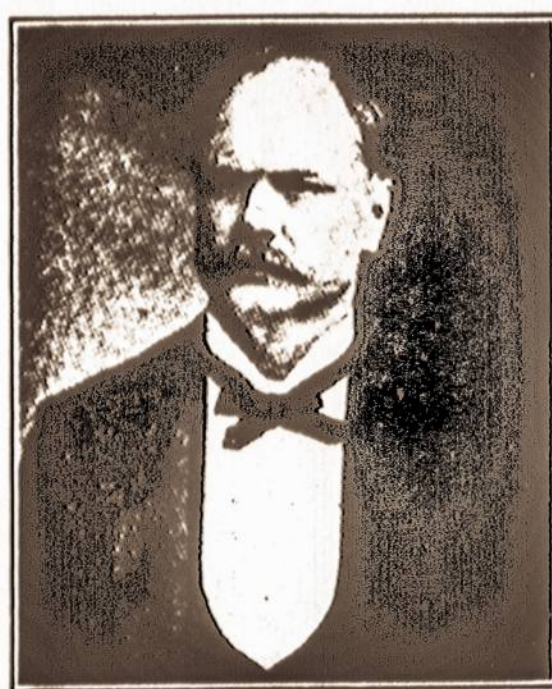
* Waiskas, ka buwo ant maneųru Lietuwoje, apsybuwo ant wisados. Dabar wajsko Lietuwoje 14,000 daugeus.

Vienybė, 1886 m. spalio 13 d.

KAS PASKATINO STEIGTI SUSIVIENIJIMA

1886 metal davė Amerikai tautinį paminklą Statue of Liberty, visame pasaulyje žinomą, kaip šios šalies laisvės simbolį. Tie patys metai yra reikšmingi ir mūsų ateiviams, nes juose gimė laikraštis VIENYBĖ LIETUVIŲ ir buvo sukurtas LIETUVIŲ SUSIVIENIJIMAS AMERIKOJE. Šiandien nuo to laiko jau yra praėję 75 metai ir visas tas laikotarpis yra graži dalis mūsų pirmųjų ateivių istorijos.

Minint Susivienijimo deimantinę sukaktį, kyla įdomus klausimas, kas paskatino anų dienų lietuvius kurti gana modernią organizaciją su tautiniais ir savišalpiniais uždaviniais. Atsakant į klausimą, reikia žinoti, kad tai buvo laikas, kuriais Amerikoje kūrėsi savitarpinei pagalbai teikti fraternalinės organizacijos. Pirmieji jų kūrėjai buvo kiti tautybių ateiviai. Lenkai jau 1880 m. įkūrė savo susivienijimą ir, žinoma, kaip į savo parapijas, taip ir į šią organizaciją, paviliojo nemaža lietuvių. Tačiau lietuviai jau siejošosi tokios organizacijos reikalu. Amerikos lietuvis Antanas Jurgelaitis 1884 metais laikraščiu AUSZRA jau rašė: "Mes lietuviai neturime jokio Susivienijimo Amerikoje. Esame išsiskirstę po ponystės Suvienytų Stonų po įvairius miestus". Taip pat Amerikos lietuviui, ypač to meto negausi jos šviesuomenė, jautriai priėmė dr. J. Basanavičiaus per Auszrą skelbiamą lietuvių vienybės idėją ir, anot V. Sirvydo, "Susivienijimas, galima sakyti, tikrenybėje buvo Amerikos

DR. VARNAGIRIS
Pirmasis SLA Prezidentas

Lietuvių atsiliėpimas į Basanavičiaus Aušros paleistą tautai tautinės vienybės šūkį, stoti po viena Lietuvos vėliava, dirbti bendrą tautos išbuodinimo ir kultūrinio pakėlimo darbą". Tuo būdu 1886 metais gimė SLA, paskatintas aušrininkų ir paties gyvenimo svietimoje šalyje reikalavimų.

Tame 75 metų laikotarpyje Susivienijimui teko išgyventi nemažą sukrėtimų ir sunkumų. Bet visa tas jau yra praėtyje ir šiandieną Susivienijimas yra viena iš didžiausių organizacijų ir stipriausių veiksmu mūsų visuomenėje.

Laikantis papročiu Susivienijimą jo deimantinėje sukaktyje tenka sveikinti ir linkėti jam gražios ateities. Tačiau kiekvienos organizacijos ateitis, taip ir Susivienijimo, iš dalies priklauso pačios vi-

suomenės. Kaip laikraščiu yra reikalingi skaitytojai, taip ir organizaciją, nežiūrint jos stiprios finansinės padėties, reikia papildyti naujais nariais. Iš SLA pranešimų matyti, kad kasmet po keletą šimtų lietuvių įsirašo į Susivienijimą, bet įsirašančiųjų skaičius galėtų būti žymiai didesnis. Kažkodėl mes esame linkę jieškoti pagalbos daugiau pas svetimuosius, o ne pas savus. Tas liečia ir apsidraudimą. Nemaža dalis lietuvių apdrauda paima svetimose komercinėse kompanijose, nieko bendro neturintiose nei su lietuvių nei su visuomeniniais darbais. Turime tautiečių, kurie priklauso lenkų, bet ne mūsų Susivienijimui. Tuo tarpu SLA duodamos apdraudus daugeliu atžvilgiu pralenkia komercinių kompanijų apdraudas, sakysim, SLA apdraudų padengimas, kaip nustatė valdžios ekspertai, yra žymiai aukštesnis nei komercinių bendrovių.

Jei mums yra arti širdies lietuviškieji reikalai, tai rašykimės į SLA. Šiuo metu Susivienijimas, norėdamas daugiau lietuvių turėti savo eilėse, padarė žymias lengvatas ir stambias nuolaidas apdraudom. Tai Susivienijimo dovana mūsų visuomenei organizacijos deimantinėje sukaktyje. Didėniu sutelkimu lietuvių, Susivienijimas nori suteikti gilesnę prasmę deimantinei sukakčiai ir kartu siekia didesniems įėjimams atlikti žymesnius darbus mūsų visuomenės ir lietuvių naudai.

A. ŠAKYS

Kaip įsipilietinti Amerikoje

Tapti Amerikos piliečiu yra noras daugelio asmenų, atvykusių į Ameriką. Jei gyvenote Amerikoje penkis metus, turėtumėte pasinaudoti Amerikos pilietyste ir per ją gautumomis privilegijomis. Amerikos Taryba Tautų Tarnybai (American Council for Nationalities Service) išleido naują 19-tą laidą knygelės "Kaip pasidaryti Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiu".

Šioje 128 puslapių knygelėje aiškina, ką reikia daryti, norint tapti piliečiu. Joje yra aprašytas kiekvienas naturalizacijos procedūros žingsnis, ką asmuo turi daryti, kad taptų piliečiu. Joje yra specialūs straipsniai, kuriuos reiktų vadovautis pasiruošiant pilietybės egzaminams. Jame yra 130 klausimų ir atsakymų apie Amerikos istoriją ir valdžią. Knygelėje taip pat yra atspausdinta Jungtinių

Amerikos Valstybių Konstitucija ir Nepriklausomybės Deklaracija.

Knygelė skiriama ne vien tik pavieniam asmeniui, bet ir mokytojams, socialiniams darbuotojams ir teisėininkams, į kuriuos yra kreipiamasi patarimo ir pagalbos. Šiai ekspertų grupei knygelė duoda informaciją apie techniškas ir dažnai painias naturalizacijos bei pilietybės problemas.

Šių knygelė, kainuojančių po vieną dolerį, galima gauti American Council for Nationalities Service, 20 West 40th Street, New York 18, N. Y.

— Turkijos rinkimai, kuriuos kontroliuoja gen. Cemal Gursel vadovaujama vyriausybė, įvyksta šį sekmadienį. Manoma, kad rinkimus laimės buvusio ministerio pirmininko Ismet Inonu vadovaujama respublikonų partija.

Mums rašo...

Spalio 1 d. Lietuvių Fronto Bičiuliai New Yorke minėjo 1941 m. birželio 22 d. Lietuvoje įvykusį sukilimą prieš bolševikus. Anot Darbininko reporterio S., paskaitininkas prof. Z. Ivinskis patiekęs eilę atsiminimų ir faktų apie tai, kaip pirmosios bolševikų okupacijos metu veikė lietuvių pagrindis, kaip buvo ruošiasi sukilimui (kad Kaunas sukilėlių buvęs užimtas anksčiau, negu vokiečiai atėjo) ir kad pagaliau tame sukilime, visame krašte, dalyvavo apie 30,000 aktyvistų.

Gerai, kad mūsų žmonės nepamiršta minėti tokių įvykių, tuo pačiu pagerbdami ir kritusiųjų už Lietuvos laisvę atminimą. Bet tuo pačiu kartu ir keistoka. Kodėl Lietuvių Fronto Bičiuliai šio sukilimo neminėjo tada, kai reikėjo minėti, būtent, birželio mėnesį? Be to, iš kur prof. Ivinskis priskaičiavo net 30,000 aktyvistų? Tai kiek gi tada visame krašte turėjo būti partizanų? Gal 300,000?...

Iš viso, minint tą sukilimą, yra gana naivų kalbėti apie aktyvistus ar pasyvistus. Daugelis mūsų esame gyvi to sukilimo liudininkai ir net buvę partizanai, todėl gerai atsimename, kad, karui prasidėjus, niekas neklausė, kuri partija vadovauja ar partizanų štabą sudaro. Visi, jauni ir seni, tarnautojai ir darbininkai, studentai ir gimnazistai, net merginos, su ginklais ar be ginklų, rinkosi į būrius irėjo ten, kur reikėjo.

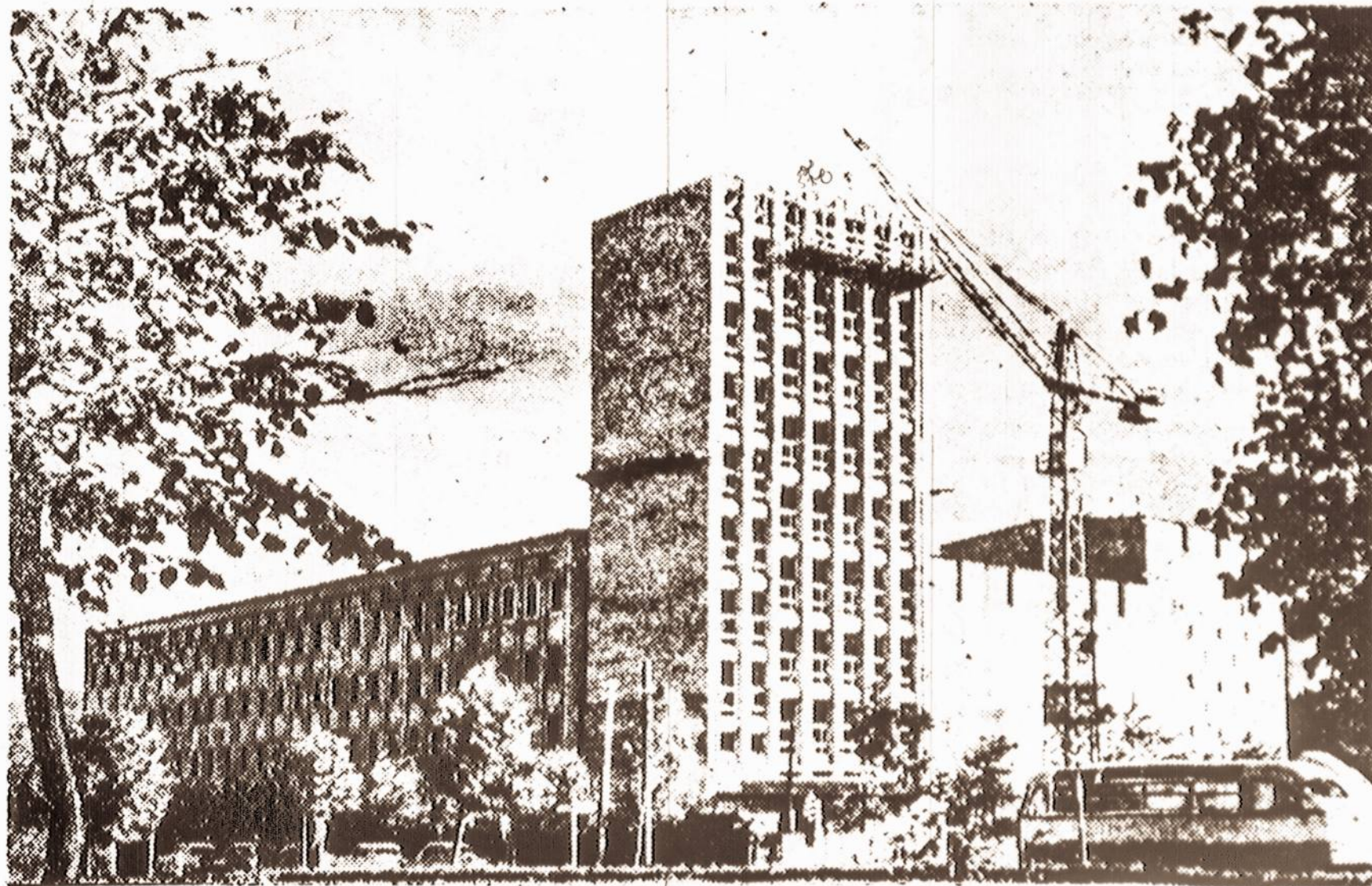
Aktyvistų organizavimas, arba, tiksliau sakant, partizanų sąrašų pasisavinimas prasidėjo tik partizaninėms kovoms aprimus. Bet tai jau buvo ne vienijimo, o greičiau skaldymo darbas. Tai buvo mūsų politikų varžymosi dėl valdiško lovio išdava, kuri dar ir dabar, po 20 metų, mus kaip šmėkla persekioja.

DR. A. ŽARSKUS
Woodhaven, N. Y.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian newspaper, established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Juozas Tyšliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Tel. AP 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

Nauji kultūros rūmai Klaipėdoje, prie Dangės upės. Rūmuose bus įrengtos trys - kino, sporto ir šokių - salės, patalpos bibliotekoms, kambariai saviveiklos ratelių užsiėmimams, studijos liaudies dainininkams.

Leonas Briedis turi didelius iškarpų rinkinius

Leonas Briedis, vienybės ir daugelio kitų lietuviškų laikraščių, žurnalų foto korespondentas, beveik nepraleidžia svarbesnio Kalifornijoje įvykio neįamžinės nuotraukomis. Jų turi tūkstančius, kurių tik mažą dalelę siunčia spaudai. Visos nuotraukos turi dokumentinius rodyklus ir kiekvienu momentu Briedis nesunkiai susiranda norimos nuotraukos negatyvą, padaro nuospaudą. Jis turi savo laboratoriją su moderniais įtaisais, aparatais. Joje L. Briedis praleidžia didžiąją laisvalaikio dalį, ruošdamas nuotraukos negatyvą, padaro nuospaudą. Jis turi savo laboratoriją su moderniais įtaisais, aparatais. Joje L. Briedis praleidžia didžiąją laisvalaikio dalį, ruošdamas nuotraukas lietuviškos spaudos papuošimui.

Visas spaudoje spausdinamas nuotraukas L. Briedis išsikerpa ir su leidinio nr., data į albumus. Pas jį besilankantiems svečiams mielai parodo iškarpų rinkinius. Jie kaip veidrodyje parodo Kalifornijos lietuvių veikimą.

L. Briedis galvoja, kada nors ateityje, išleisti savo nuotraukų albumą. Be abejo, tai puikus sumanymas. Toks leidinys būtų labai reikšmingas lietuvių visuomeninei, kultūrinei veiklai.

Į Los Angeles, Calif. Leonas Briedis atvyko prieš kele-

Vytauto Sauliaus leidžiama "Knygų Lentyna" viename numeryje turi labai plačią periodikos straipsnių bibliografiją, kurioje kaip veidrodyje matosi Lietuvos išsivijimo kultūrinė veikla laisvojo pasaulio šalyse.

Idomu palyginti laisvinimo veiksmų veiklą liečiančių straipsnių statistiką. Per 3 mėnesius (birž., liepos, rugpjūčio) apie Pasaulio Liet. Bendruomenę pasirodė 29 straipsniai, paminėta jos veikla Argentinoje, JAV, Australijoje, Vokietijoje. Kushel-Lippcomb rezolucijai remti skirti 5 straipsniai, Amerikos Lietuvių Tarybai - 4, Vyr. Liēt. Laisvinimo K-tui tik 3. Taryba ir Komitetas turi apmokamus tarnautojus savo centruose.

tą metų. Bet kitur gyvendamas jis taip plačiai nebuvo pasireiškęs. Sako, Los Angeleje yra kas fotografuoti, nes čia jis nuolat mato žymių asmenų, reikšmingų įvykių, į Los Angeles nuolat atvyksta garsių asmenų, kuriuos rūpestingai sugaudo ir į savo tikrai vertingus nuotraukų rinkinius įtraukia Leonas Briedis.

Geriausios kūrybos, nepavargstančios energijos Leonai, Tavo reikšmingoje fotografinėje veikloje!

g.

Mažeikių rajono partinė konferencija, kurioje komunistai apsvartė savo programos projektus.

PAVERGTŪJŲ SEIMAS PARYŽIUJE

Spalio 18 - 20 Paryžiuje įvyksta nepaprasta Pavergtųjų Seimo sesija. Ryšium su Kremliaus ofenzyva Berlyne aštrėjanti tarptautinė padėtis, o tuo pačiu ir aktualėjančios galimybės ir grėsmės sovietų pavergtajai Europai, skatina Pavergtųjų Seimą ypač budriai stebėti įvykių raidą.

Sesijos darbų eilėje svarbiausią vietą užims Berlyno krizė ir Europos laisvės klausimas; Europos apsijungimo ir sovietų pavergtosios Europos problema; padėtis ir jos raida sovietų pavergtuose kraštuose.

Sesijoje yra sutikę dalyvauti eilė Prancūzijos ir kitų Europos valstybių įžymių politikų.

Lietuvos delegaciją šiai sesijai sudaro pirmininkas V. Sidzikauskas ir nariai; prof.

J. Baltrušaitis, V. Banaitis, dr. P. Karvelis, J. Lankoronskis, A. Liutkus, kn. J. Petrošius, E. Turauskas, B. Venskuvienė.

Vykdamas iš New Yorko į Paryžių, V. Sidzikauskas drauge su kitais Pavergtųjų Seimo delegacijų pirmininkais lankysis Londone ir Briuselyje, o po sesijos - Genevoje, Bonnoje ir Dubline.

- Sovietų mokslininkai pagaminę elektrinę lempą, kuri galėsianti apšviesti 250 akrų plotą.

- Maskvos radijas skelbia, kad Amerika turinti "atvirai agresyvius" planus padėti Pietų Vietnamui kovoti su komunistų partizanais.

IŠ PO MANO BALANOS

Morkus

Tesinys

Šiuo tarpu tėvukas pasuka net į Ameriką. Motina, sesutė ir aš blaškomės tai po vieno tai po kito pastogę. Po kelių mėnesių laiko gaunam iš Ameriko čielą šimtinę rublių! Vadinasi, dabar mes jau net turtingi!

Antanas Kazlauskas iš Udrijos Pakašavo, tolimėnis giminė, išsiprašo kelių rublių paskolą. Vietoje palūko, pasivadina mus pas jį apsigyventi.

Paprasta lietuviška pirkaitė. Su pora langų. Be kamino. Kai pakūrė pečių, dūmų debesys žmogų iš galvos varo. Nosį riečia, akį graužia, galvą suka, - į laukus varo. O ką jau besakyti apie namo išvaizdą ir sveikumą!

Užpuola mane parkai - šabukai. Reiškia, pradeda niežėti kūno linkimus. O kai pakasai, išsipila šašai. Skauda be galo. Ką daryti?

Kažkas patarė motinai ištaukuoti šašus paprasta ratų derva - smala. Paguldyti mane ant pečiaus, kad gerokai įkaisčiau, o šašai, kaip lapai, nukris. Kaip tik priešingai išėjo. Surikau nesavu balsu! Nusigandus mamytė, karštan vandenin įmerkė. Su mazgote ir muilu, ant tų pėdų, šašus nuliubė. Išėjau sveikas. Tik muilui ir mazgotei, o ne ratų smalai, ačiū.

Neilgai trukus grįžta iš Amerikos ir tėvukas. Parsiveža penkis šimtus rublių. Kaip sau nori - turtingiausias asmuo visoj apylinkėj! Už vieną šimtą pasiperka namą Alytų. Su trimis langais, lentų grindimis, šilta sienuke, virimo mašina. Apart žydų, kito tokio nebūta. Žodžiu, skurdo rubėžius pereitas. Tiek to.

Skaitytojui rūpi, kaip atrodė anuomet Alytus?

Vilniaus Alytus gerokai apleistas. Triobesiai vos riogso. Mokyklos nė ženklo. Bažnyčia su vienu kunigu. Bet, dar lietuviškas. Bažnyčioje pamokslai ir kiti liturgijos veiksmai atliekami vien lietuvių kalba. Po miestelį taip pat skamba vietinių kalba. Gyventojų apie tūkstantinė.

Apsistojus caro kariuomenei iš abiejų Vilniaus Alytaus šonų, miestelis šiek tiek prasiblaivė. Tik neperdaug. Mat, kariai ir ypač jų moterukės mėgo Suvalkų Alytų pasipirkti, pasisvečiuoti. O patys kariai, pagerti, kazoką pašokti, padainuoti ir pagaliau kremzles apsidaužyti. Suvalkų Alytus jiems buvo tikras rojus.

Daug geriau atrodė Suvalkų Alytus. Triobėsiai prie viešosios gatvės nauji, gražūs, tvarkingai nustatyti. Berods, būta ir laužų. Ypač pakriaušės klonų. Būta ir tokių varguolių, kurie skurdo įsikasę po kalno smiltynų. Be durų. Be langų. Viena šalta, tamsi lindynė. Net ir dabar mane jų šurpas krato!

Apskritai, Suvalkų Alytus turėjo miesto vaizdą. Mat, piršosi akinį įdomi istorija. Pavyzdžiui, netoli Alytaus, Likiškelių kaime riogso visoj Lietuvoj aukščiausias piliakalnis. Nuo jo viršūnės įžiūrėdavau Merkinės įlanką, Varėną, Punią, Balbieriškį, Udriją, Seirijus, Krokelaukį, veik iki Dusios ežero. Su nūdienos akies priedu būtų galima užmatyti geroką visos Lietuvos sklypą. Tai piliakalnis, kurį būtų galima prilygti prie Egipto piramidės. Kol kas neteko apie jį daugiau nugirsti. Dar vis laukiu.

Suvalkų Alytus iki gyvo kaulo nutautęs. Visi lietuviai, visi vieno būdo, lietuviškai moka, visi tos pačios Lietuvos vaikai, o betgi, kaip užkerėti, ginasi, kad lietuviškai nė žodžio nesupranta! Drapsto chamais, chlopais, muzikais ir kitokiais purvais tuos, kurie po jų nuomonės jungu sprando nelenkia. Net ir kaimiečiai miestelin patekę saugojasi, išgamom ant nutautosio gyvūnio užlipti. Nes tuojau pakyla žodžių debesys, o baigiasi muštinėmis ir kraujo praliejimu. Taip, Alytus visom pusėm garsus.

Bus daugiau

Dail. P. Dargio piešinys.

DAILININKO A. DARGIO PARODA

Spalio 6 d. Rochesterio Meno Galerijoje atidaryta dail. A. Dargio paroda. Tai lyg ir tęsinys pavasarinės parodos, kurioje A. Dargis laimėjo pirmą vietą. Tik šį kartą vyksta jo vieno paroda.

Parodoje išstatyti 42 kūrinių. Paroda tęsis keturias savaites.

Alfonso Dargis abstrakčio meno atstovas. Reikia didelio meno mėgėjo, kad jį suprastų — jo parodą lankyti. Nenuostabu, kad jis ieško plačios auditorijos. Mūsų didellam džiaugsmui, jis ten yra labai šiltai priimtas. Jo parodos buvo surengtos New Yorke, Philadelphijoje, Chicagoje, Milwaukee, Hartington (Virginijoje) Dalas, Taxes, Taip pat Romoje, Vienoje, Hamburge, Kasely. Tai rodo, kad Dargis meno pasaulyje yra žinomas.

Lapkričio mėn. įvyks dar viena jo kūrinių paroda šioje pačioje galerijoje. Prieš kelias savaites Rochesterio lankėsis dail. L. Vilimas — ketina surengti A. Dargio kūrinių parodą Cincinnati mieste. Ši paroda žada būti pelningiausia.

Kalbėti apie parodoje išstatytus kūrinius, jų vertę — menininko darbas. Tad leiskim specialistams juos vertinti.

Apie pavasarinę parodą New Yorke Martha Ullman iš 49 tuo laiku vykusių parodų, atskirai atžymi tik tris; jų tarpe apie A. Dargio kūrybą, tarp kita ko, rašo: "While Dargis's Works is somewhat somber as to color, he achieves a luminous quality with his medium. Most are abstract with strong lines and certain degree of composition".

Rochester Art Gallery spalio mėn. biuleteny apie Dargį rašoma: "Mr. Dargis, whose strikingly designed prints have won for him a national reputation, has recently turned to painting, working with thin, jewel-toned oil washes and lively graphic touches on paper. His unique color harmonies — reminiscent in a way of the sombre glow of medieval stained glass windows — form strong abstract patterns in which many will find an absorbing world of symbols. Exhibitions of his work in Chicago, New York, Philadelphia and Rome, Italy, have given him international recognition".

Dailininkas P. Dargis savo studijoje Rochester, N. Y.

Ir Rochesterio dienraštis Democrat and Chronicle: "The luminous, mysterious, tantalizing paintings of Alfonso Dargis with their colors extracted from rain, red afterglows and the aurora borealis, have me convinced that Dargis dwells, as an artist, at least two miles off the ground."

Ne vien spauda įvertina Dargio kūrybą: atidarymo dieną perpildytoje parodos salėje nebuvo galima gėrėtis atskirais paveikslais iš tolo; dėl vieno paveikslėlio eina varžybos (milijonierė P. Sibleys nori nupirkti jau parduotą paveikslą); du lietuviai veikėjai vos nesusimušė dėl Dargio ir t. t. Žodžiu, Rochesteris gyvena Dargio parodos ženkle.

Reikia stebėtis A. Dargio energija. Jis poilsui leidžia sau 5 — 6 valandas į parą, plus sekmadienį. Bekūrybos,

pačiam tenka pasirūpinti ir techniška reikalais: medžiagos supirkimu, pavelskų įreminimu, įstiklinimu, transportu ir t. t. Jo atsakymas — "jei pakvieta į olimpiadą — turi bėgti. Privalai surasti tam ir energijos".

Norisi dar pridėti, kad mūsų visu pareiga meninkui šioje "olimpiadoje" padėti. Jis vienas labiau garsina Lietuvos vardą negu kas kitas. Padedime aplankydami parodą, nusipirkdami paveikslą. Kai kas atsakys — jo kūrinių nesuprantu. Bet ar supranti valvorykštę, miglose paskendusią pamieškės pievą ryti brėkstant? Meno dalykus ir be pasirošimo galima suprasti, juos stebint, ilgesnį laiką stebint ir įieškant gražių pusių. Tai žmogų praturtina. Padeda net kitą geriau suprasti, įieškant jame gerų pusių o ne atvirksčiai. Meno pasaulyje žmonės dalyvauja vedami širdies. Gi to mes taip pasigendame šiame pilkame kasdieniška gyvenime.

Pagalau mes visi daugiau ar mažiau atkutom. Kiekvienas norime savo butą gražiau, jaukliau išpuošti. Dažnai matome gražų butą, brangius baldus, o ant sienos kabo pigi reprodukcija. Pakabinkim vertingą paveikslą ir jūsų butas įgis visai kitą vertę.

Dar pagaliau į bekylančio menininko kūrinių galima žiūrėti kaip į gerą investavimą. Nenuostabu, kad daugiausia A. Dargio kūrinių išperka žydų kilmės amerikiečiai.

B. U.

Kaune mirė skulptorius Petras Rimša

Spalio 2 d. mirė žinomas skulptorius Petras Rimša, eidama 80-šius savo gyvenimo metus. Mirusio kūnas buvo pašarvotas Čiurlionio Dailės Muziejaus patalpose, Kaune. Palaidotas spalio 4 d. Petrašiūnų kapinėse.

Petras Rimša gimęs 1881 m. lapkričio 23 d. Naudžių kaime, netoli Vilkaviškio. Mokėsi Varšuvoje, Paryžiuje, Krokovoje ir Peterburge.

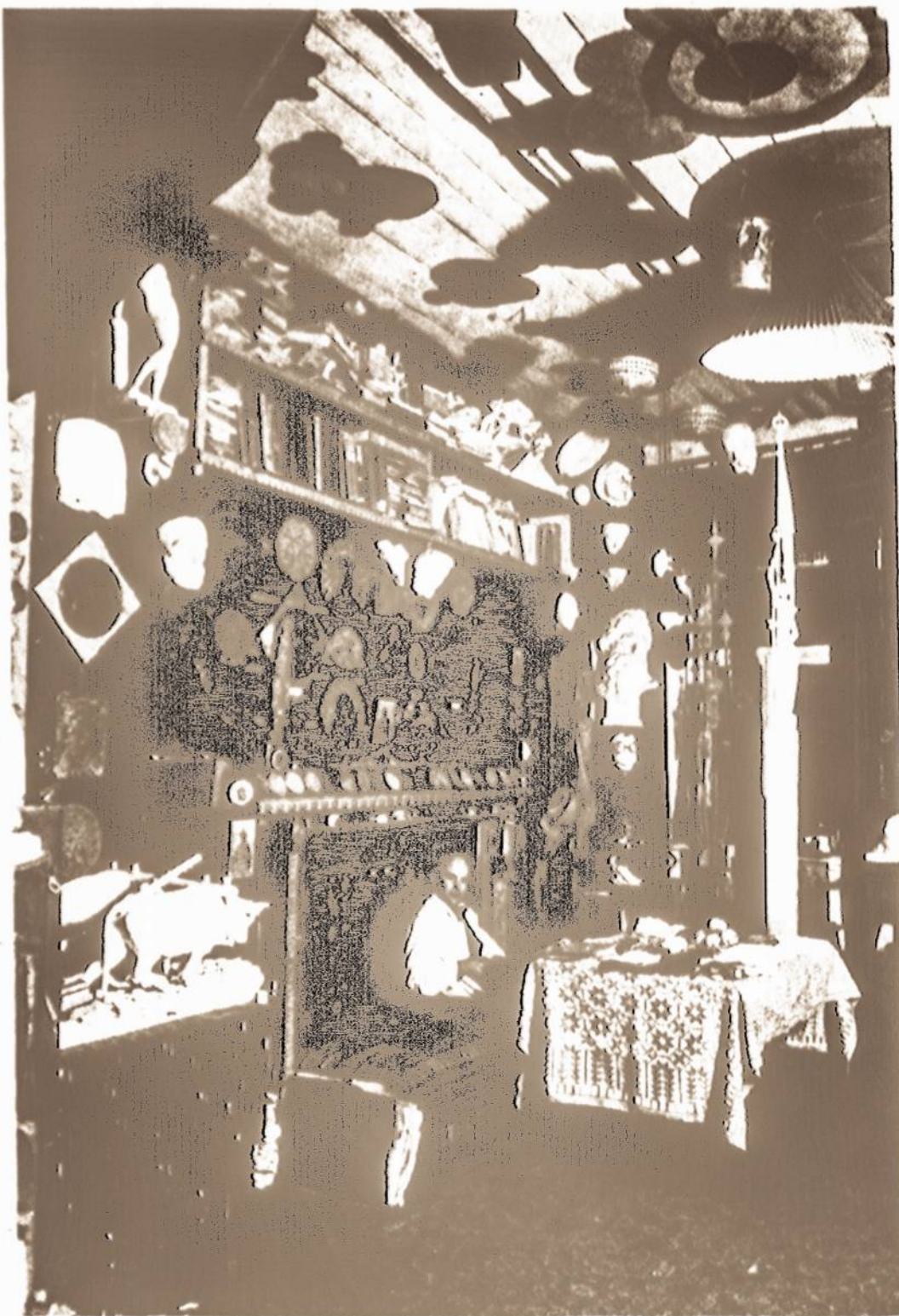
Skulptorius Petras Rimša dar prieš pirmąjį pasaulinį karą pastreikė savo darbus, šiandien žinomas beveik kiekvienam šviesesiam lietuviui. Ypač anksti pagarsėjo Vargo Mokykla, Lietuvos Artojų ir kitais savo kūriniais.

Petras Rimša buvo gana gerai žinomas ir Amerikos lietuviams, kurių kolonijose jis lankėsi prieš antrąjį pa-

saulinį karą. Jo darbų parodos, suorganizuotos New Yorke, Bostone, Chicagoje, Detroite ir kituose miestuose, tada buvo gausiai lankomos.

Vellonis visą laiką gyveno Kaune. Paskutiniiais metais jo sveikata buvo sumenkėjusi. Buvo beveik netekęs regėjimo.

DFŠINĖJE: Skulptorius Petras Rimša savo studijoje Kaune, prieškariniais nepriklausomybės metais. Kaip iš nuotraukos matyti, studijos sienos ir net lubos išpuoštos paties Rimšos kūrinių — skulptūromis, medaliais, statulėlėmis ir t. t. Net ir stalas, už kurio sėdi išmūšis skulptorius, užtiestas jo tėviškėje austa staltiese. Rimša buvo didelis liaudies meno mėgėjas.

Solidarumo diena

Europos Taryboje bus svarstomas sumanymas paskelbti Europos solidarumo dieną, kuri būtų švenčiama kasmet gegužės 5. Lietuvos Diplomatinijos šefas S. Lozoraitis yra kreipęsis į Europos Tarybą prašydamas, kad kalbama solidarumo manifestacija apimtų taip pat sovietų pavergtuosius kraštus ir kad šia proga būtų pabrėžtas laisvųjų Europos valstybių solidarumas su jais.

Naujas poezijos rinkinys

Nežinau kodėl, bet Danutės Paškevičiūtės poezijos rinkinys **AŠ NEGALIU VERKTI**, man primena mergaitę, kuri ašaroja ir kartu šypsosi. Taip pat ir lietu su saule...

Poezija šiandien reta viešnia, todėl ir šis Londono Nidos išleistas Danutės poezijos rinkinys man buvo beveik netikėtas.

Neatsimenu, kuris prancūzų poetas — rodos Raymond Radig net — kartą buvo paklaustas, kodėl jis rašas.

— O kodėl vaikas, eidamas gatve, švilpauja? — Vietoj atsakęs, poetas paklausė.

Visa 30 eilėraščių, sudėtų šioje 63 puslapių knygutėje, surašyti, kaip sakoma, Baltomis eilėmis. Bet aš abejoju, ar poetė mums galėtų paaiškinti — kodėl. Ir nereikia. Tik kunigas gali paaiškinti skirtumą tarp giedotinių ir skaitytinių mišių. Visa Walt Whitmano poezija, išskyrus eilėraščių apie Lincolną, taip sukurta.

Turiu pasakyti, kad skaitant Danutės Paškevičiūtės poeziją, "Dangoraižiai ir žmonės", "Sėkmadienis Central Parke" ir "Staten Island Ferry", jauti, lyg pro tavo akis praslinktų ano barzdoto Amerikos demokratijos dainiaus šešėlis.

O ir mūsų poezijos pradininkai, tie nežinomi, bet talentingi liaudies poetai, taip pat panašiai kūrė. Tik kai kada ir tai tik kur — ne — kur jie žaizdavo rimais. Pavyzdžiui —

"Anoj pusėj lauko
Dvi žibuli plauko.
Ir atbėgo mano mielas
Ant žirgelio lauko."

Bet tai tik atsitiktinumas. Kaip lygiai atsitiktinumas — ir tai vienintelis šiame rinkinyje, kur autorė, dainuodama "apie jūrą ir mergaitę", netikėtai surimuoja:

"Važiuoti daugiau į kalnus nenorėjo,
Maža širdis jos jūra vien gėrėjos."

Tiesa, šis atvejis rodo, kad Danutė galėtų kurti ir dainuotinius eilėraščius, o ne vien tik skaitytinius.

Bet šiam autorės pasirinktam rašymo žanrui pateisinti būtų galima priminti ir Kristijonas Donelaitis,

faktiškai padėjęs pagrindus lietuvių poezijos rūmams, — rūmams, kuriuose paskui, ilgų dešimtmečių sąvartoje susiklostė gana marga žodžio kūrybos mozaika: realizmas, romantizmas, simbolizmas, ekspresionizmas, futurizmas, surrelizmas ir t. t.

Kuriai iš šių "mokyklų" priklausė mūsų Danutė Paškevičiūtė, būtų gana sunku pasakyti. Šiuo atveju ją, gal būt, reikėtų apibūdinti jos pačios žodžiais:

"O po sietynu blizgančio akmens grindim
Nukaukši nepažįstamos moters
grakšti kulnis."

Bet šią audroje užaugusią Lietuvos dukrą mes dabar jau neišleisime iš akių. Poetė, kaip ir daugelis jos tautiečių, prieš savo norą netekusi gimtojo krašto, labai lengvai galėjo sustingti savo vaizduotėje. Goethe sako: kas nori poetą pažinti, turi jo šaly gyventi. Bet kiek poetų, netekusių tėvynę, išblėso kaip žarijos? Tuo tarpu Danutė Paškevičiūtė negali verkti... Ji svajoja apie tolimas šalis ir vis sužėruoja naujomis kūrybos žarijomis. Pavyzdžiui:

"Kažkas man pasakojo matęs
Laivus, prasilenkusius ūkuotą naktį
Indijos vandenyne,
Žėrinčiais langais viens kitą sveikinusių
Nutilusių bangų skiraty."

Aš neplaukiau Indijos vandenyne
Ir nemačiau laivų ūkuose ar po
augštu žvaigždynu.

Aš tik žinau, kad žmonės kartais
kaip laivai
Prasilenkia ir daugiau nesusitinka
niekadose."

Danutė Paškevičiūtė nėra naujokė mūsų poezijoje, nors šis jos rinkinys yra "pirmieji bandymai", kaip anais laikais būdavo sakoma. Poetė sako, kad ji negalinti verkti, bet čia pat ji prisipažįsta:

"Nerimas parodys mano ašaras ant
delno
Ir pasakys, kad jis ir aš,
Mes — vienas."

Danutė Paškevičiūtė,
"Aš negaliu verkti",
Nida, 1961 m.

Reikia pasakyti, kad nerimas, lyg šešėlis, poetę lydi visame šiame jos eilių rinkinyje. Ir ji to nerimo nevengia, nes —

"Aš kartą į jo blaškomas klaidiu
skausmu akis žiūrėjau.
O jis savo ilgais ir jautriais pirštais
Šurinko mano ašaras po vieną iš
drėgnų blakstienų."

Štai kodėl man, kaip jau pradžioje šio rašinio minėjau, Danutės Paškevičiūtės poezija iš dalies primena ir lietu su saule...

Truputį gaila, kad Danutė Paškevičiūtė, išeidama į lietuviškos poezijos pasaulį, nesiryžo atlietuvininti savo pavardės. Bet tai padaryti ir dabar dar ne vėlu. Juk ir Jonas Kossu Aleksandravičius Aleksandriškis ne iš karto virto Aisčiu...

Dėl paties rinkinio apipavidalinimo taip pat negalima verkti: gana švariai ir gražiai išleistas. Viršelį puošia mergaitės ir lelijos piešinys, nors dailininko vardo nėra pažymėta. Taip pat nepažymėta ir kaina šio Danutės poezijos rinkinio, kurį aš visa širdimi rekomenduoju skaityti.

JUOZAS TYSLIAVA

KODĖL ŽMONĖS ŠIANDIEN ILGIAU GYVENA?

Gyvybės statistikos įstaiga teigia, kad kūdikis gimęs 1959 m. gali gyventi 69,7 metų vidurkį. Tai ilgiausias amžius, iki šiol užregistruotas.

Atėlyt žmogaus amžius turėtų būti dar ilgesnis, jei jo laikinai nesutrumpins kokia nors netikėta epidemija. Bet ir geriausiose sąlygose žmogaus amžius negalės būti visą laiką ilginamas, nes didžiausios pažangos šioje srityje taktiškai jau yra pasiekta. Manoma, kad po 2,000 metų naujai gimusiam kūdikiui bus lemta gyventi tik truputį ilgiau kaip 74 metus.

Statistikos ekspertų nuomone, dabar žmonės ilgiau gyvena dėl to, kad jie turi geresnes sąlygas ir, medicinos dėka, yra nugalėję visą eilę ligų, kurios anksčiau buvo pavojingos kūdikiams. Didžiausios vaikų mirtingumo prie-

žastys anksčiau buvusios šios: per ankstybas gimimas, viduriavimas, tymai, skarlatina, kokliušas ir difterija. Vidurių šiltinė visai išnykusi, o plaučių uždegimas ir džiova šiandien lengviau kontroliuojamos, negu praityje. Daugelis žmonių šiandien yra gyvi tik todėl, kad jie šiomis ligomis nemirė būdami maži.

Bet, pasiekę senesnio amžiaus, žmonės būna mažiau atsparesni kitoms ligoms, ypač širdies ir vėžio.

Įstaigos, kurios šiandien kovoja su širdies ligomis, stengiasi išaiškinti, kodėl tiek daug jaunų žmonių tampa šios ligos aukomis. Šioje srityje daroma didelė pažanga. Geresnis mediciniškas ir chirurginis gydymas šiandien kaip tik yra vartojamas kovai nuo perankstybos širdies ligos.

Senosios kartos poetas Kl. Jurgelionis, gyv. Riverside, Calif., kalba į pas jį atsilankiusius Los Angeles gyvenančius Dailių Menų Klubo narius - rašytojus, kurių tarpe matomi: Bronys Raila, prof. M. Biržiška, Alg. Gustaitis, B. Brazdžionis ir kt. L. Kančausko nuotrauka

Moterys

L. KONDRAVIČIŪTĖ PRADĖJO MOKYTOJOS DARBĄ

Jonė Kondratavičiūtė

Los Angeles, Cal. — Dar nepriklausomą Lietuvą pradedant mūsų jaunimo veržimasis į mokslą, tebesitęsia ir čia Amerikoje eilės jaunų, gabių ir ryžtingų vaikinių bei merginų baigia aukštuosius mokslus ir paskui gauna atsakingas pareigas. Daugelis jų net nepasitenkina vienu mokslo laipsniu.

Tarp tokių ryžtingųjų yra ir Jonė Kondratavičiūtė.

Gimusi Kapne, pradžios mokslą pradėjusi Vilniuje, į tęsė Schongau miestely, Bavarijoje. Vėliau ji mokėsi Augsburguro lietuvių aukštesniojo mokykloje, kur baigė dvi klases.

Tėveliams atvykus į Jungtines Valstybes, pradžioje nemokėdama anglų kalbos, Jonė lankė ir baigė Apreiškimo parapijos lietuvių pradžios mokyklos aštuonis skyrius Brooklyne. Ten pat Brooklyne ji baigė ir aukštesniąją mokyklą. Nors jau buvusi įstojus į Hunter kolegiją New Yorke, bet tėvams išsikėlus į Kaliforniją, ji lankė Los Angeles miesto kolegiją, ją sėkmingai baigdamą Associate in Arts laipsniu. Paskui studijavo

Kalifornijos Universitete Los Angeles, gaudama Bachelor of Arts laipsnį. Aukštesiose mokyklose Jonė iš pradžių studijavo chemiją ir fiziką, bet vėliau pakrypo į istoriją.

Norėdama labiau praplėsti savo istorines žinias, ji įstojo į Chicagos Universitetą, kur gilinosi Rytų Europos tautų istorijose pas garsius ty sričių mokslininkus. Išlaikius egzaminus ir parašius studijų magistro laipsniui gauti (Socialdemokratų sąjūdis Pabaltijo kraštuose prieš pirmąjį pasaulinį karą), Chicagos Universitetas šiais metais Jonėi Kondratavičiūtei suteikė Master of Arts in History. Norėdama dirbti praktinį mokymo darbą, Jonė Kondratavičiūtė dar studijavo pedagoginius mokslus Pietų Kalifornijos Universitete.

Nuo šių mokslo metų pradžios, ji yra paskirta mokytoja Los Angeles priemiesčio Whittler aukštesniojo mokykloje, kur dėsto istoriją, anglų kalbą ir biologiją. Stekdama mokslo, Jonė Kondratavičiūtė niekad neužmiršo lietuviškos esant.

Ji aktyviai dalyvavo skautuose Vokietijoje, o taip pat New Yorke ir Los Angeles. Ji giedojo Apreiškimo parapijos chore Brooklyne. Studijuodama nepaskendo tikrai amerikiečių visuomeniniame gyvenime, bet buvo veikli ir Lietuvių Studentų Sąjungoje bei Santaroje. Ji yra buvusi Lietuvių Studentų Sąjungos Los Angeles skyriaus sekretorius, Santaros Los Angeles skyriaus sekretorius ir Santaros Chicagos skyriaus valdybos narys. Nežiūrint didelių nuotolių ir nemažų kelionės išlaidų, ji yra dalyvavusi trijuose Santaros metiniuose suvažiavimuose Tabor Farmoje, kur dariusi pranešimus. Atitrūkdama nuo studijų ir tiesioginio darbo, Jonė dalyvauja beveik visuose Los Angeles lietuvių valdiniuose, koncertuose ir svarbesniuose pobūviuose bei susirinkimuose. Ji domisi lietuvių literatūra ir atsideda jai seka lietuviškąją spaudą.

Jonė Kondratavičiūtė yra gallestingosios sesers Jadvygės Nacevičiūtės ir buvusio Lietuvos susisiekimo ministerijos referento Vlodo Kondratavičiū dukterė.

BIRUTIEČIŲ BĖLIUS

Los Angeles L. DK. Birutės Draugija nėra didelė savo narių skaičiumi, bet yra viena iš didžiausių savo užsimojimu ir darbu ir pagalba vargstantiems lietuviams už geležinės uždangos. Vos 20 moterų per 4 metus pajėgė suruošti tikrai šaunius balius ir tų balių pelną 40 vertingų sluntinių pavidalu pasiųsti už geležinės uždangos.

Birutietės, suprasdamos sunkią kenčiančių jų dalį, nori ir vėl kaip galima greičiau išslysti sluntinių, nes artėja žiema, o dauguma lietuvių vos skudurais nuo žiemos speigų dangstosi. Todėl birutietės ir vėl rengia didžiulį rudens balių, lapkričio 18 d. 8.30 val. vakare, erdvioje Ukrainiečių kultūros klubo salėje (4313 Melrose Ave). Programoje dalyvauja P. Armono vedamas moterų kvartetas ir solistė J. Armonienė. Ir šį kartą birutietės pasistengs duoti naują ir įdomią programą išlepinantiems jos — angeliečiams.

V. IRL.

Lentvario kilimų fabriko audėja. Vilniuje leidžiama komunistų Tiesa pranašauja, kad šiemet bus išausta apie ketvirtis milijono kvadratinį metrų šimto piešinių kilimų.

Skaudžios nelaimės prisilėgtą kolegę Daivą Audėnaitę ir Jos tėvelius netekus mylimos JUDITOS, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS
New Haveno Skyrius

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS 280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, sokiams ir kitokiems pramogoms.
Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas
KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas
Telefonas: EVergreen 4-9672

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas
Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.
36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Dailininkas Jonas Juodis, kuris šiomis dienomis minėjo savo 50 metų amžiaus sukaktį, šiuo paveikslu vaizduoja istorinę Gražiną, kaip Lietuvos moters idealą. Šis dailininko Juodžio kūrinio originalas yra likęs Lietuvoje.

Lietuviškoje Chicagoje

Antrosios dainų šventės komitetas, po labai ilgo laukimo, buvo susirinkęs spalio 7 d. Svarbiausias jo rūpestis - ką ir kaip visuomenei pranešti apie tą išgarsėjusį slaptąjį dainų šventės komitetą. Yra stipri srovė, norinti paskelbti, kad to slaptos komiteto įkūrimas ir veikimas buvo visai legalus ir geras dalykas. Taip visuomenei pranešus visi su tuo slaptumu susiję asmenys būtų išteisinti automatiškai ir gal net išeiti su šiokiomis tokiais nuopelnais visuomenei. Be abejonės, tokiam paskelbimui griežtai priešinosi kita pusė, kuri tą visą reikalą iškėlė viešumon. Nuomonėmis pasikeitimas buvo karštokas. Kol kas nieko galutinio nesuspresta. Bet išrinkta komisija, kuri iki spalio 14 dienos turi paruošti tokio komiteto nutarimo projektą. Komisijos nariai: Paštukas (komiteto protokolų sekretorius), Stasys Daunys (to slaptos komiteto narys, ar iniciatorius. Žiūr. Bielskaus straipsnį Vieniybės rugsėjo 8 d.), Bertašius (LB Chicago apygardos pirmininkas, nes dabartinis pirmininkas Jasaitis išrinktas į JAV LB centro valdybos pirmininkus. Vaičiūnas yra Jasaitio pusbrolis.

Antanas Gintneris, LŽS Chicago skyriaus pirmininkas, visiems padėjo (per žurnalistinę popietę) už prisidėjimą prie gražaus spaudos baliaus pasiekimo. Svarbiausia - Gintneris pabrėžė, kad stovime prieš du didelius įvykius lietuvių žurnalistų gyvenime. Pirmas - visos Amerikos lietuvių žurnalistų atstovų suvažiavimas Chicagoje. Antras, tai Narkeliūnaitės filmas ir paskaita apie okupuotąją Lietuvą. Ji pati ten neseniai buvo, matė, kalbėjo ir filmavo. Yra įvairių nuomonių dėl lankymosi okupuotoje tėvynėje. Yra net karštų ginčų. Narkeliūnaitė žadėjo atsakyti į jai viešai užduotus klausimus. Šią Narkeliūnaitės paskaitą ruošia Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Chicago skyriaus valdyba.

Kun. Vytautas Jonas Bagdanavičius, MIC, švenčia savo kunigavimo sidabrinį jubiliejų lapkričio 5 d. Ta proga reikia būtinai pridėti, kad kun. Bagdanavičius varo platų barą ir lietuviškos žurnalistikos srityje. Buvo keletą metų Draugo šefu (moderatoriumi), parašė daugybę vertingų vedamųjų, buvo Lietuvių Žurnalistų sąjungos Chicago skyriaus kvietimas ir skaitė paskaitą rajoniniame žurnalistų suvažiavime. Ten susilaukė labai palankių diskusijų.

Stelmokas, buv. tremtinys ir garsiuju akordionistų Eglės ir Ažolo Stelmokų tėvas, yra taip pat ir fotografas, bežengias į tos srities profesionalus. Jis pažadėjo LŽS Chicago skyriaus popietėje padaryti pranešimą apie fotografavimo meną ir jo reikšmę šiandien. Prisimintina, kad žurnalistai organizuoja fotografų sekciją. Modernūs žurnalistai, kaip Zalatorius ar Ed. Sulaitis, retai rodo be foto aparatų. Mat, nežinai kada jie bus reikalingi.

Jonas Vaičiūnas, LŽS Chicago skyriaus valdybos išdinininkas, pareiškė pageidavimą iš tų pareigų pasitraukti - dėl laiko stokos. Valdyba jo prašymą patenkino, bet išrinko jį eiti valdybos sekretoriaus pareigas tol, kol pirmiau išrinktas valdybos sekretorius Šulas bus pajėgus pradėti tą sekretoriaus darbą dirbti. Vaičiūnas ikalbiniamas ir kone "spaudžiamas" sutikti būti renkamam į LB Chicago apygardos pirmininkus, nes dabartinis pirmininkas Jasaitis išrinktas į JAV LB centro valdybos pirmininkus. Vaičiūnas yra Jasaitio pusbrolis.

Antanas Gintneris, LŽS Chicago skyriaus pirmininkas, visiems padėjo (per žurnalistinę popietę) už prisidėjimą prie gražaus spaudos baliaus pasiekimo. Svarbiausia - Gintneris pabrėžė, kad stovime prieš du didelius įvykius lietuvių žurnalistų gyvenime. Pirmas - visos Amerikos lietuvių žurnalistų atstovų suvažiavimas Chicagoje. Antras, tai Narkeliūnaitės filmas ir paskaita apie okupuotąją Lietuvą. Ji pati ten neseniai buvo, matė, kalbėjo ir filmavo. Yra įvairių nuomonių dėl lankymosi okupuotoje tėvynėje. Yra net karštų ginčų. Narkeliūnaitė žadėjo atsakyti į jai viešai užduotus klausimus. Šią Narkeliūnaitės paskaitą ruošia Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Chicago skyriaus valdyba.

Los Angeles lietuviai skautai - vilkiukai rugsėjo 27 d. iškilmingai sveikino savo vadovą skt. V. Sviderską vardinę proga ir skautų-vilkiukų K. Kančauską gimtadienio proga. Nuotraukoje: Skt. V. Sviderskas (neuniformuotas) ir vilkiukas K. Kančauskas (šeštas iš kairės) su juos pagerbusiais vilkiukais. L. Kančausko nuotrauka

Vytautas Kasnūnas, žurnalistas ir Margučio radijo programos vedėjas (pavaduoja atostogaujantį Mackų) ir Vieniybės korespondentas dalyvavo Chicago tautininkų žymesniųjų veikėjų pasitarime, kuri sušaukė skyriaus pirmininkas A. Janukaitis. Svarbiausia tema buvo ALT. Gaila, kad neatvyko Eug. Bartkus ir Teodoras Blinstrubas, kurie tautininkus atstovauja ALT ir kurie buvo pažadėję tame pasitarime dalyvauti. Taip pat labai apgailėstauta, kad gegužės mėn. Chicagoje įvykęs ALTS-gos seimas jokio nutarimo, jokios rezoliucijos ALT reikalu nepriėmė. Antras svarstytas klausimas, tai trijų skyrių (Chicago, East Chicago ir Cicero) pobūvis kuris, įvyks spalio 28 d. 7 valandą, Pakšto salėje. Nutarta paskaitos neruošti tame pobūvyje - suruošti vėliau.

D-rai Montvidas ir Zalatoris yra pakviesti į Indianapolis, Ind. stebėti naujausių valstų gaminių ir jų gydymąją galią.

Galima trenkti už durų koki Blinstrubą ar koki Bielskų?

Spygliai ir Dygliai aprašinėja senovės Amerikos lietuvių papročius. Ten rašoma, kad maršalka (toliau citatos iš spalio 7 d. Draugo laidos): "laik laidotuvių" eina pirma minios, skirdamas taką. Pasigėrusi arba kitaip truksmą keliantį nari, pirmininkui liepiant, išveda iš salės. Žodžiu, jeigu Bendruomenė taip tvarkytųsi, tai tas maršalka galėtų už durų ištrenkti koki Blinstrubą, arba Bielskų."

Bet Užpildo bijoti nereikia - toliau rašo Draugas: "Rugsėjo 15 d. Vieniybės rašoma: Išeina, kad Chicago žurnalistams Baronas yra pabaisa. Lyg tas Chruščevas, kuris ne tik nedristama pasmerkti, bet dar jam pataikaujama. Tą straipsnelį, parašė žmogus tikrai drąsus, nes pasirašė - Erdv. Užpilis. Taigi, bėpigu už pilies drąsiam būti."

T. Klemka

IS KALIFORNIJOS

KAIP VAŽIUOTI I LITHUANIA DRIVE?

Mūsų laikraštis buvo skelbta, kad Los Angeles, Calif., priemiestyje nauja gatvė pavadinta Lithuania Dr. vardu. Ji yra Granada Hills rajone, šiaurinėje miesto dalyje.

Daugelis lietuvių norėtų žinoti, kaip į ten nuvažiuoti, nes gatvė dar nauja ir miesto žemėlapiuose jos dar nėra. Iš kitų vietų į Kaliforniją atvykstantiems bus įdomu pamatyti Lithuania Dr., joje nusifotografuoti. Lithuania Dr. gali pasidaryti lietuvių turistų gausiai lankoma vieta.

Kaip į kiekvieną gatvę, taip ir į Lithuania Dr. galima vykti įvairiais keliais. Čia vienas jų:

Iš Los Angeles, Calif., važiuoti Hollywoodo Freeway į Šiaurę iki Balboa Blvd., juo patraukti šiaurėn, pravažiuoti Devonshire Street ir tuoj už Rinaldi St. sukti kairėn į Midwood Drive, iš ten patraukti El Oro Way keletą blokų, į Sunderland Drive ir ten pirmoji gatvė jau bus Lithuania Drive.

K.

IŠRINKIME TEISINGĄ - PATIKIMĄ NEW YORKO VALDŽIA

Balsuokime už Republikonų kandidatus

- KURIE —
- ATSTATYS MIESTO FINANSINĮ TOBULUMĄ
- PATAISYS LIGUISTĄ MIESTO MOKYKLŲ SISTEMĄ
- KOVOS PRIEŠ APGAVIKUS IR PRIGAVIMUS
- NAIKINS MIESTO PADUGNIŲ KVARTALUS
- DARYS VISKĄ, KAD SUSTABDŽIUS JAUNIMO NUSIZENGIMUS.

PAUL A. FINO jau septinti metai kongresmanas. Jis Kongrese dažnai pasisako Lietuvos laisvės reikalui. Baigęs St. John's universitete teisių skyrių, 1933 m. tapo advokatu; 1943-44 m. buvo vyr. New Yorko valstybės prokuroro padėjėju. 1945-1950 buvo New Yorko valst. senatorium. Patyręs teisininkas, kongresmanas — jis tinkamas New Yorko tarybos pirminku. — Balsuokim už jį!

PAUL A. FINO
į tarybos prezidentus

LOUIS J. LEFKOWITZ
į merus

Mūsų miesto įstaigose atidengti didžiausi skandalai: Gatvėse pavojinga ne tik moterims bet ir vyrams; nesaugu parkuose ir pajūry; mokyklose randama netvarkos. — **TIK GERAS ŠEIMININKAS GALI SU-TVARKYTI NEW YORKĄ — L. J. LEFKOWITZ** tinkamiausias New Yorko pareigoms. Kilęs iš neturtingų imigrantų šeimos išėjo teisių mokslus. Turi patyrimo įstatymdavystėje bei teisme eilę metų eidamas vyr. New Yorko valstybės prokuroro pareigas. Yra tinkamiausias sutvarkyti pašlijusius New Yorko reikalus. Jis pasamdys 6,000 naujų policmonių ir pašalins suktybes. Rinkim **L. J. Lefkowitz** į merus!

JOHN J. GILHOOLEY
į kontrolierius

J. J. Gilhooley tinkamiausias miesto kontrolieriaus pareigoms. Jis nuo pat jaunystės dirba. Dirbdamas išėjo mokslus. Tarnavo karo laivyne 1942-45 m. Išėjo atsargon laivyno leitenantu. Septynerius ir pusę metų buvo Darbo pasekretorium. Pravedė naują Fed. Employees Workmen's Compensation programą. Eidamas augštas pareigas Washingtono užsitarnavo pasitikėjimo ir buvo parinktas kandidatu į New Yorko miesto kontrolierius. Jis pažįsta New Yorko reikalus. Su žmona Josephine Ann augina 5 vaikus. Už jį balsuokime!

BALSUOKIME už **L. J. Lefkowitz** į merus • BALSUOKIME už visus Republikonų kandidatus • BALSUOKIME eilėje **A**
ALL AMERICAN COMMITTEE, LITHUANIAN DIVISION

Sportinės nuotrupos

Edvardas Šulaitis

Nerangūs yra mūsų žmonės rašymui. Daugumas rašo tik tada, kai pasijaučia koku nors būdu įgelti, puskriausti ar pan.

Prie šios kategorijos reikia priskirti ir FASK'ą (Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto) pirm. Aleksandrą Vakselį. Jo straipsnis (Vienybės rugsėjo 29 d. numeryje) "Nesusipratimas ar pikta valia" rodo, kad jis manyje įieško "piktos valios", nes aš kai kuriuos dalykus atpasakojau ne taip kaip jis norėjo.

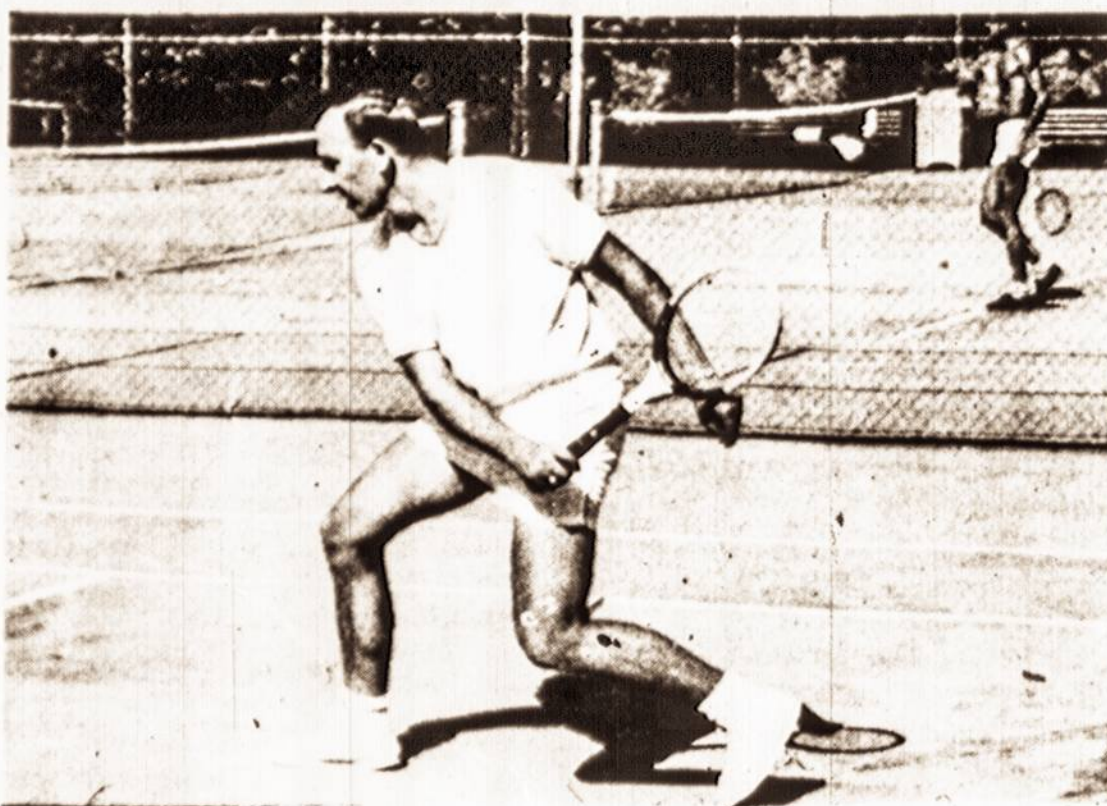
Nors per eilę metų (12 vietik Amerikoje) aš turėjau parašyti ir ką nors "gero", jis mane bando pristatyti skaitytojams tik kaip nesusipratimų ir piktos valios apaštala. Atrodo, A. V. viską tariasi gerai žinaš, nors vienoje vietoje prisipažįsta, kad jam neaišku ar "E. S. nesusivokia sportiniuose reikaluose ar turi piktos valios kraipyti faktus taip, kaip jam patinka".

Būtų sunku ginčytis dėl nusimanyto sportiniuose reikaluose, tačiau čia būtų gera sustoti ties konkretniu dalyku — žurnalistine reikalu. Gal, bet reikia pažymėti, jog, kiek matosi iš A. V. rašinio, jis nebeturį jokio išmanyto apie žurnalistinę abėcėlę. Ir štai kodėl.

Ar rašydamas dažniausiai pažymėdavau, jog tokias ar kitokias mintis yra parašę ar kitaip pareiškę tie žmonės, kurių pavardes pamindėdavau. Targi tos mintys nebūdavo mano paties teigiamai, bet kitų ir už juos anie yra atsakingi. Neteko girdėti, jog mano paminėtieji žmonės būtų paskelbę, kad aš iškreipiau jų mintis ir ką nors bandžiau sufalsifikuoti. Tiesa, aš kartais esu paaaręs savo komentary, bet jie išplaukdavo iš kitų nupasakotų minčių (gal nevisada 100% teisingų).

Jeigu FASK'ą pirmininkas norėjo ką nors atsitaistyti: įieškoti nesusipratimų ar piktos valios, jis turėjo kreiptis anų žmonių adresu, kaip kad priimta žurnalistineje praktikoje. Šį kartą jis smarkiai pasiklydo.

Čia norisi reaguoti ir į kelias kitas vietas, kurias liečia tiesioginiai mane. FASK'ą pirmininkas pažymi "faktą", kuriame sako, kad "p. Šulaitis nėra SALFASS (S. Amerikos Liet. Fiz. Lavinimo ir Sporto Sąjungos) narys (geriau būtų "apsimokėjęs narys E. S.), todėl normaliai jis neturėjo Sporto visai gauti".

L. Briedžio nuotrauka

Inž. Antanas Polikaitis, Bangos Sporto Klubo teniso meistris, Los Angeles, Calif.

Bet yra kitas "Faktas", kuris štai ką sako. Aš niekur nesų pareiškęs, jog esu SALFASS nariu (apsimokėjusiu) ir kad turiu "normaliai" Sportą gauti. Tačiau tai dar nereiškia, jog negalėjau Sportą gauti "nenormaliu" keliu ir gal ne kiek nevēliau kaip "normaliai" jį gaunantieji. Iš kitos pusės, nebuvimas SALFASS nariu (tokia prasme kaip A. V. mini), nėjimas (paskutiniais metais) jokių pareigų klubų valdybose man kaip tik davė plusų, nes aš nebeturiu jokių asmeniškų interesų sportiniuose reikaluose, o taip pat galiu rašyti laisvai, nebijodamas susilaukti sankcijų "iš viršaus" (kaip anksčiau yra atsitikę su kitu asmeniu). Beje, valzdo pilnumui reikia pasakyti, kad dabar aš ir vėl esu apsimokėjęs SALFASS narys (mano laimel ar nelaimel).

Kitoje vietoje FASK'ą pirmininkas duoda "faktą", sakantį, kad nėra atsiskaityta su FASK'ą už mano redaguoto Sporto žurnalo tvarkymą ir nepristatyta dabartiniam FASK'ui Sporto apyskaita.

Bet ir čia yra ir kitas "faktas". Aš Sporto redakcijos apyskaitą esu padaręs prieš maždaug 2 metus ir ją esu perdavęs Sąjungos aukštesnėms instancijoms. Jeigu tie asmenys ją kur nors užmėtė, čia nėra mano kaltė, bet paties FASK'ą, kurio aparato "šriubai" bel "šriubeliai" nėra reikiamai pristiprinti. O kad taip yra, turbūt, neginčys nė pats FASK'ą pirmininkas.

Baigiant šią nelemtą temą, norisi pasakyti, kad išskeldamas kal kurias negeroves aš žinojau, kad būsiu pakaltintas "nesusipratimais" ir "pik-

ta valia". Tačiau, redaguodamas sporto žurnalą ir įvairius sporto skyrius kituose laikraščiuose ir dažnai akis akin sustinkant su sporto mėgėjais, turėjau progą įsitikinti, jog visokie "pasaldinimai" taip pat nevisada duoda teigiamus rezultatus, o kartais net labai neigiamus. Todėl norėjosi bandyti į dalykus pažvelgti atvirai, nedangstant juos lopais ir nesakant, kad tai yra naujas rūbas. O visokius "piktas valias" aš ir toliau palieku gaudyti tos rūšies specialistams, kurie be jų, atrodo, negali gyventi.

Gaila, jog aukščiau tilpusios pastabos, užėmė nemaža vietos ir todėl negalime pateikti įdomesnių "nuotrupų". Iš lietuviškojo pasaulio gal būt šiuo metu pats aktualiausias įvykis yra naujojo FASK' rinkimai, kurie vyksta korespondenciniu būdu ir kurie baigsis spalio 20 d. Yra išstatyti 2 kandidatų sąrašai; Chicagos ir Clevelando. Kas bus išrinkti, sunku pasakyti, o ar naujas FASK'as bus geresnis už buvusiuosius — taip pat didelis klausukas.

Be to, ne už kalnų yra ir SALFASS suvažiavimas, kuris vyks lapkričio 11 — 12 Toronte. Čia irgi yra nemažas įvykis organizuotųjų S. Amerikos liet. sportininkų šeimose. Gausenšis atstovų skaičius, tinkamas rūpimųjų klausimų išnagrinėjimas, ateities planų aptarimas padarytų šį suvažiavimą svarbiu ženklu ir malonių įvykių mūsų sportinėje istorijoje. Tad jam reikia rimtai ruoštis!

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratę!

KAUKIŲ VAKARAS

Waterbury, Conn. skautai ir skautės ruošiasi savo tradiciniam kaukių vakarui. Vakarą įvyks lapkričio 19 d. Sv. Juozapo parapijos salėje. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiomet, tikimasi kuo daugiausia jaunimo, o gal ir vyresniųjų pasipuoš įdomiais kostiumais — kaukėmis. Trys geriausi kostiumai — kaukės gaus vertingas dovanas.

Šis tradicinis vakaras paprastai sutraukia iš plačių apylinkių didelį jaunimo ir vyresniųjų būrį. Čia visi randa daug pažįstamų, draugų, gerą orkestrą ir nuotaika pasiilksminimul.

Rengėjai maloniai prašo apylinkių organizacijas rezervuoti tą dieną Waterbury skautams, o jaunimą, tėvelius ir prijaučiančius skautiškajai veiklai kviečiame atsilankyti.

FOUNDERS
Investavimo Mutual Fondas rekomenduoja

Sistematinį Investavimo planą, kas mėnuo įmokant tikrai po \$10.

Įsigiję šio fondo šėrus, ar vykdydami užsibrėžtą investavimo planą, JŪS tapsite rūpestingai atrinktų Amerikos pramonės įmonių, jų palūkanų ir kapitalo prieauglio pilnu dalininku.

Prospektams ir platesnėms informacijoms gauti rašykite lietuviškai ar angliškai:

ESTATE PLANNERS, Inc.
391 Grand Avenue
Englewood, New Jersey
Telefonai:
LOwell 7-6066 (N. J.)
RHineland 4-0380 (N. Y.)

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE
ALFRED A. CILCIUS Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams.

Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.
Tel. Virginia 6-9506

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS.
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS Savininkas

86-16 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras

Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9683

THE Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Brooklyn 8, N. Y. Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

Trys mėnesiai Balfo centre

Balfas rugsėjo mėn. turėjo \$3,720 pajamų, o išleido \$3,853. Trijų mėnesių (liepos, rugpjūčio, rugsėjo) pajamos pinigais buvo 13,448 dolerių, išlaidos 14,827 dol. Beveik pusė pajamų buvo nominuota (paskirta Vasario 16 gimnazijai, Saleziečių gimnazijai ir pan.)

Per tris mėnesius išsiųsta 150 individualių siuntų, daugumoje rūbai Lenkijos lietuviams. Siuntinių į Lietuvą pasiųsta 30 ir tų kai kurie užkliuvo New Yorke.

Artimiausiomis dienomis reikia išsiųsti 26 medžiagų siuntas ir tam teks išleisti per 1,200 dolerių.

Prašymai paramos rūbais iš Lenkijos į Centrą tebeplaukia gausiai. Lietuviams į Lenkiją per paskutinius tris mėnesius pasiųsta 60 vaistų siuntinių, maždaug 600 dolerių vertės. Rūbų siuntinių Lenkijon pasiųsta 63 apie 2,000 dolerių vertės.

Šalpos darbams Vokietijoje tęstsi pasiųsta 3,050 dolerių.

JAV Žemės ūkio Departamentas pasiūlė Balfui gery, maistui tinkamų pupų. Teko ieškoti priemonių jas į New Yorko uostą atsigabenti iš

valdžios sandėlių Hurone, Mich. Visas 30,000 sv. pupų laivu Birkenstein bus išgabenta lietuviams į Vokietiją spalio 13 d. JAV Ž. Ū. Departamentas davė Balfui 85,500 sv. kvietinių miltų. Jie išplaukia spalio 20 d.

Yra vilčių, kad rudens vajai sutelks pakankamai lėšų tiems gražiems "visų lietuvių - visiems lietuviams" (Balfo) šalpos darbams.

TŪKSTANTIS VIENAME SARASE.

Iš savo įgallotinio V. Vokietijoje Balfo Centras gavo 966 adresus lietuvių, kurie neseniai ištrūko iš sovietų vergijos. Nors vokiečiai juos savinasi ir globoja, tačiau laisvų lietuvių paramos jie būtina reikalingi. Juos ypač troškina vokiška aplinka. Balfo Centras išsiuntinėjo JAV lietuvių spaudai jų adresus, bet mūsų laikraščiai nėra ekonomiškai pajėgūs, kad ir gražiausiam tikslui, nemokamai siuntinėty.

Jei kas paaukotų (apmokėtų) prenumeratą ar prisijustytų lietuviškų knygų į Centrą (105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.), gautų Tax Deductible kvitą ir padarytų tikrai praktišką lietuviybės išlaikymo darbą.

Balfo organizacija tebetęsia lietuvių tremtinių įkurdinimo darbą. Paskutiniu laiku Centre vėl gauta 29 prašymai iš V. Vokietijos lietuvių, kurie ieško mūsų pagalbos pastovesniam apsigyvenimui. Daugumai trūksta paprasčiausių reikmenų, baldų, o ypač patalynės. Tiems prašymams pilnai patenkinti tuč tuojau reikalinga daugiau kaip 6,000 dolerių. Ši grupė atiteko dėl to, kad tarptautinės organizacijos atsisakė jiems padėti. Prašymai netrukus bus svarstomi Centro Valdybos posėdyje.

KUN. L. JANKUS
Balfo Reikalų Vedėjas

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION OF VIENYBE published weekly at Brooklyn, N. Y. for October 1, 1961

The names and addresses of publisher, editor, managing editor and business managers are:

Publisher Juozas Tysliava, 192 Highland Blvd. Brooklyn 7, N. Y.
Editor Juozas Tysliava, 192 Highland Blvd. Brooklyn 7, N. Y.
Managing Editor Valerie Tysliava, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

2. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given.)

Juozas Tysliava, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: 7,000

JUOZAS TYSLIAVA
Signature of editor and publisher

Sworn to and subscribed before me this 11th day of October, 1961.

SAM LEVIN
Notary Public, State of New York No. 24-7518200. Qualified in Kings County. Commission expires March 30, 1962

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: VIRGINIA 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas

64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STAgg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STAgg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

Jonas Budrys, Lietuvos generalinis konsulas; grįžo iš ligoninės, bet gydytojų priežiūroje turėsiąs pabūti dar keletą savaitių.

A. Maceika, A. Šetikas, R. Kezys, Z. Jurys, A. Vakselis, K. Bačiauskas ir A. Varnas pasiskirstė pareigomis LB New Yorko apygardos valdyboje.

O. Januškevičienė iš Montrelio lankėsi pas draugus New Yorke ir apylinkėse.

Alfonzas Koncė, praneša, kad Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija New Yorke, vietoj vainiko mirusiam Jonui Dagliui, paskyrė 15 dol. Dr. M. J. Viničko Fondui, kurio tikslas remti studijuojančius jaunuolius, SLA narius.

Helen Kulber (Kulbokienė) praneša, kad sekantis Moterų Vienybės susirinkimas įvyks antradienį, spalio 17, Arūnų namuose, 86-04 94th St., Woodhavene. Jieva Trečiokienė papasakos savo išpūdžius iš kelionių po Ameriką.

V. Kalvelis, žinomas Brooklyno veikėjas, šį penktadienį išvyksta į San Francisco, Cal. Iš ten Kalvelis vyksta į Los Angeles, kur taip pat žada pabūti apie porą savaitių.

VI. Mušinskas, vienos didelės šveicarų turizmo firmos pareigūnas New Yorke, šį šeštadienį išvyksta tarnybos reikalais į Europą - Šveicariją, Italiją ir Prancūziją.

Albinas Trečiokas, Jr., su žmona Aldona savo atostogas praleido Londone, Anglijoje. Trečiokai gyvena Vokietijoje.

Parduodamas 19 kambarių namas Manhattan: Visi kambariai, išskyrus savininko butą, yra išnuomoti. Metinės pajamos apie 11,000 dolerių. Lengvos pirkimo sąlygos. Dėl informacijų prašoma kreiptis: tel. AP 7-7257.

Charles F. Brau, Kings County Savings Banko prezidentas (dešinėje) išduoda dovaną naujam depozitoriui Samuel Atkin, kurio indėlio dėka prieš tris mėnesius atidarytas banko skyrius Massapequa, L. I. perviršio vieno milijono dolerių bendrą visų depozitorių sumą. Kings County Savings Bankas, kuris nuolat skelbiasi Vienybėje, yra 539 Eastern Parkway, Brooklyne. Be to, bankas turi savo skyrių Williamsburgo sekcijoje Broadway ir Bedford Ave.

ATSIUNTĖ INAŠUS

Antano Škėmos Raštų Išleidimo Fondui savo inašus prisiuntė Jonė ir dr. Jonas Valaičiai \$100, Pr. Lapienė \$25, J. Cicėnas \$5, Dalia ir Algimantas Mackai \$100, K. Ostrauskas \$10 ir Antanas Rūkas \$5.

Lietuviškoji visuomenė yra maloniai kviečiama išjungti į Fondą savo inašais ir padėti išleisti Antano Škėmos kūrybą. Fondo adresas: Dr. J. Valaitis, 2547 W. 45th St., Chicago 32, Ill.

ISISTEIGĖ KOMITETAS

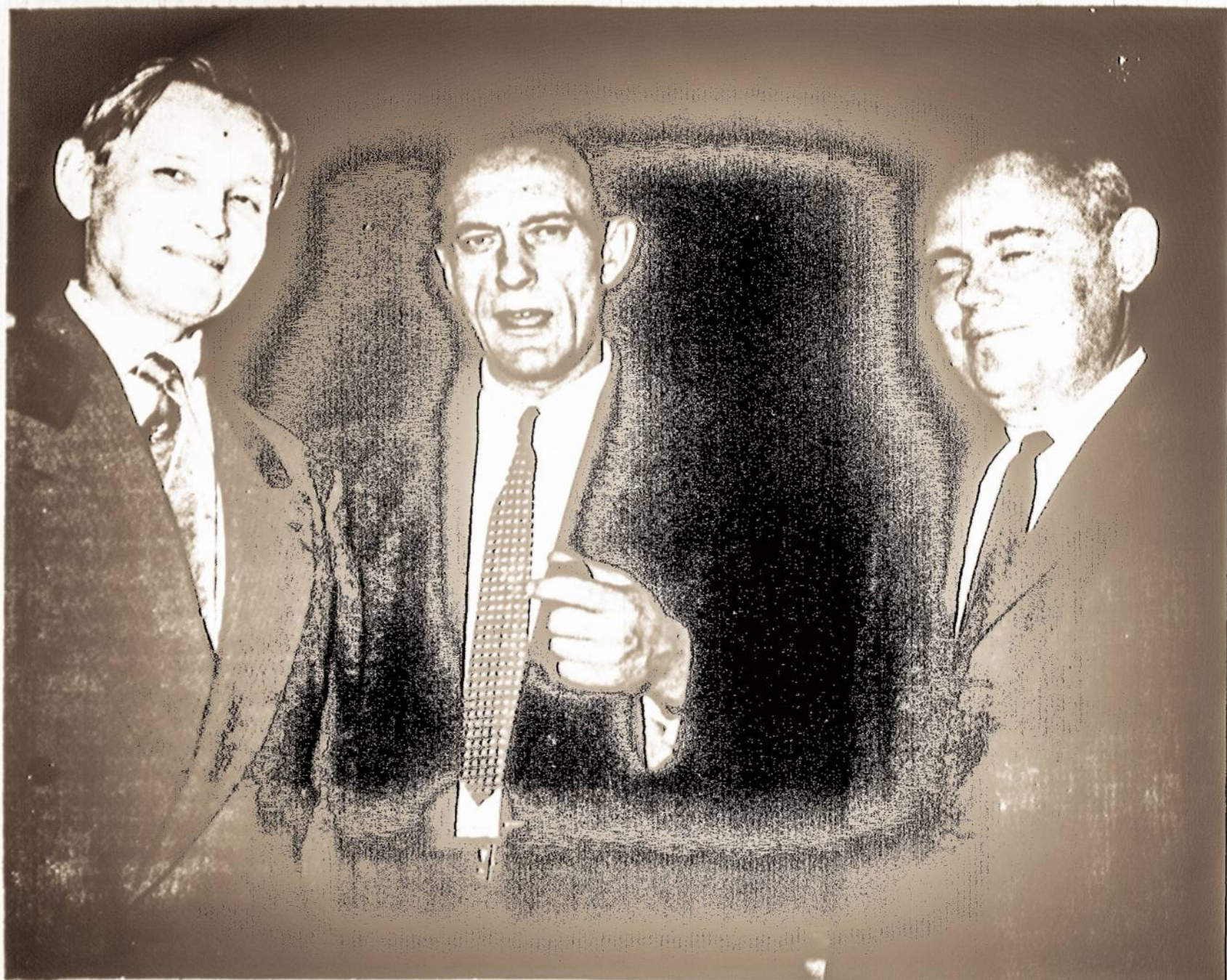
Rugsėjo 11 dienos automobilio nelaimėj žuvus J. Audėnaitiui, J. Jaks - Tyriui ir A. Škėmai ir susižeidus R. Penikui, K. Škėmaitiui ir L. Vasiliauskaitiui, New Yorke įsisteigė komitetas pagelbėti nukentėjusiems šeimoms ir įamžinti mirusiųjų atminimui. Komitetan įėjo Bendruomenės, Valstiečių Liaudininkų, Skautų, Ir Santaros - Šviesos Federacijos atstovai, rašytojai ir aktoriai. Komitetui pirmininkauja Jurgis Valaitis (gyv. 138 - 22 227 St. Laurelton, N. Y. Tel. LA 8 - 2231).

STUDENTŲ DĖMESIUI

Spalio 22 d., 12:30 val., Apreiškimo parapijos mokyklos klasėje yra šaukiamas Lietuvos Studentų Sąjungos New Yorko skyriaus susirinkimas. Programoje: naujos skyriaus valdybos rinkimai ir kiti svarbūs reikalai. Seni ir nauji nariai kviečiami dalyvauti.

UŽDARĖ SEZONĄ

Sezono uždaryme, Lake Hotel, Ashbury Park, N. J., dalyvavo operos solistė Juzė Augalytė, su dideliu išjautimu išpildžiusi K. V. Banalčio, A. Kačanausko, V. Sarpalliaus, B. Budriūno kitus kūrinius. Smuikininkas T. Katzas griežė: Massenet, Čaikovskio Aner, Paradis ir Sarasate veikalus. Bronė Venckienė padėklavo ir gražiai pravedė koncertą. Solistams akompanavo Algirdas Kačanauskas.

Dailininkas Jonas Juodis (kairėje) su draugais dailininkais Č. Janušu ir P. Osmolskiu, po aukštinės minėjimo, įvykusio praeitą šeštadienį Valaičių svetainėje, Brooklyne. Mat, Karlo redakcijos kolektyvo iniciatyva, dailininkui Jonui Juodžiui jo 50 metų sukakties proga buvo surengtas labai jaus pobūvis. Programos metu buvo pasakyta sveikinimo kalba, be to, dail. Juodžiui buvo iškeltas adresas su visų dalyvių parašais. Dail. J. Juodis yra nuolatinis Karlo bendradarbis.

O. Valaitienės nuotraukos

NAUJA BENDRUOMENĖS APYGARDOS VALDYBA

Naujai išrinkta Lietuvos Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba savo pirmame posėdyje spalio 5 d. pareiškė pasiskirstė sekančiai: pirm. A. Maceika, 104-06 85th Ave., Richmond Hill 18, N. Y. Tel. VI 7-0534, I vicepirm. A. Šetikas, II vicepirm. R. Kezys (Jaunimo ir informacijos reikalams), A. Dimas - kultūros tarybos pirm., A. Varnas - narys politiniams, informaciniams reikalams. Z. Jurys - sekretorius, K. Bačiauskas - narys organizaciniams reikalams ir A. Vakselis - išdinininkas.

Posėdį pravedė buvusios valdybos pirm. D. Penikas, sekretoriavo Z. Jurys. Dalyvavo taip pat ir buvusios valdybos atstovai.

Atelnančiame posėdyje numatyta išspręsti sekančius klausimus: apylinkėms geografinių ribų nustatymas (Maceika, Šetikas), jaunimo tarybos sudarymas (Kezys), apylinkių veiklos suaktyvinimas (Bačiauskas).

Sekmadienį, spalio 15, šaukiamas Šeštadieninės Mokyklos tėvų susirinkimas, kuris įvyks Apreiškimo parapijos patalpose, 12 val. Bus renkamas tėvų komitetas. Visi tėvai kviečiami dalyvauti.

DĖMESIO!

Jau pats laikas siųsti kalėdines dovanas bei paketus į Lietuvą ir kitus sovietinius kraštus.

Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad aš turiu pilną licenciją siųsti paketus tuojau ir tiesiog iš savo istaigos arba per Woodhaveno paštą, kur muitas būna apmokamas, paketai apdraudžiami ir jų pristatymas garantuojamas.

Jūsų patogumui, paketai priimami ir vakarais - nuo 6 iki 9 val.

DR. A. ŽARSKUS
Baltic Parcel Service
84-17 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS VI 6-3330
(Vyktant Jamaica linija, išlipti Forest Parkway.)

Dailininkui J. Juodžiui pagerbti pobūvio rengėjai ir dalyviai. Sėdi: V. Alksnins, J. Kiaunė. Stovi: K. Kepalas, J. Valaitis ir L. Bileris. Trūksta Z. Raulinaičio.

NEW YORKO BALSUOTOJŲ ŽINIAI

New York miesto pareigūnų rinkimai - lapkričio 7, antradienį, nuo 6 val. ryto iki 9 val. vakare.

Kad pilietis turėtų teisę balsuoti, jis turi būti registruotas ir būti balsuotojų sąrašė. New York miestas turi pastovią registraciją. Sykį balsuotojas užsiregistruoja, jis pasiima sąrašė visam laikui, jei nepakeičia rezidencijos ar neapleidžia du metus pagret balsavimų.

KAS TURI REGISTRUOTIS?

1. Pirmiausia turi registruotis nauji balsuotojai gavę pilietybę, Amerikoj gimę, sulaukę 21 metų amžiaus.

2. Kurie sykį buvo užsiregistruavę ir balsavo New Yorke, bet pakeitė gyvenimo vietą.

3. Kurie buvo balsuotojų sąrašė, bet praėjus dvejus metus nebalsavo. Jie išbraukti iš sąrašo ir turi persiregistruoti.

REGISTRACIJOS LAIKAS

Trečiadienį, ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį, spalio 11, 12, 13 ir 14 Pirmas

tris dienas nuo 5:30 iki 10:30 vakare, o šeštadienį nuo 7 ryte iki 10:30 vakare.

PILIETYBĖS IR RAŠTINGUMO ĮRODYMAS

Nauji balsuotojai turi įrodyti pilietybę ir raštingumą. Naturalizuoti piliečiai turi parodyti pilietybės liudėjimus. Raštingumui įrodyti visi nauji balsuotojai turi parodyti mokyklos diplomą, kurios dėstamoji kalba yra anglų kalba, arba laikyti raštingumo kvotimus ir parodyti tų kvotimų liudijimą. Tie kvotimai yra labai lengvi. Gausi lakštą su dešimties sakinių straipsneliu. Po to seka 10 klausimų, kuriems atsakymai yra tame straipsnelyje.

D. KLINGA

Spalio 21 d. Elizabetho skautai bei skautės ir tėvų komitetas rengia Rudens šventę, su įdomia programa ir šokiais, kuriems gros O. Gutauskaitės orkestras. Taip pat veiks valgių ir gėrimų bufetis.

Rengėjai kviečia New Yorko ir New Jersey lietuvius, ypač jaunimą, atsilankyti ir paremti Elizabetho skautus.